NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Mazowiecka Delegatura w Warszawie

DMW.410.33.1.2026

Pan
Adam Struzik
Marszałek Województwa Mazowieckiego
Urząd Marszałkowski Województwa
Mazowieckiego w Warszawie
ul. Jagiellońska 25
03-719 Warszawa

Wystąpienie pokontrolne

P/25/086

Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie[1], ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa.

Kierownik jednostki kontrolowanej

Adam Struzik, Marszałek Województwa Mazowieckiego[2], od 1 grudnia 2001 r.

Zakres przedmiotowy kontroli

1. Opracowanie i realizacja programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz rezultaty ich realizacji.
2. Udzielanie i rozliczanie dotacji na zadania publiczne zlecone organizacjom pozarządowym oraz rezultaty realizacji tych zadań.

Okres objęty kontrolą

Od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych[3].

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[4]

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Mazowiecka Delegatura w Warszawie[5]

Kontrolerzy

1. Tomasz Świstak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/124/2025 z dnia 7 października 2025 r. i DMW/1/2026 z 2 stycznia 2026 r.
2. Dorota Białecka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/135/2025 z dnia 6 listopada 2025 r. i DMW/2/2026 z 2 stycznia 2026 r.

(akta kontroli tom I str. 1-6)

---

1 Dalej: Urząd, Urząd Marszałkowski, UMWM.
2 Dalej: Marszałek.
3 Do 30 stycznia 2026 r.
4 Dz. U. z 2022 r. poz. 623 ze zm., dalej: ustawa o NIK.
5 Do 31 grudnia 2025 r. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie.

II. Ocena ogólna[6] kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W latach 2023-2025 Urząd Marszałkowski realizował współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3[7] ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie[8] na podstawie rocznych programów współpracy, opracowanych zgodnie z przepisami ww. ustawy i uchwalonych przez Sejmik Województwa Mazowieckiego[9]. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych przebiegała na ogół poprawnie.

Opracowane w Urzędzie projekty programów współpracy na lata 2023-2025 zawierały określone w art. 5a ust. 4 udpp elementy i zostały poddane konsultacjom z organizacjami pozarządowymi, jednostkami samorządu terytorialnego oraz Mazowiecką Radą Działalności Pożytku Publicznego[10]. W obowiązujących w kontrolowanym okresie programach określono cel nadrzędny oraz działania służące jego realizacji, nie określono jednak oczekiwanych rezultatów, pozwalających uznać, że wyznaczone w programach cele zostały osiągnięte, a także nie określono wartości docelowych poszczególnych wskaźników służących do oceny stopnia realizacji programów. Zdaniem NIK miałoby to istotne znaczenie w procesie ewaluacji i tworzenia programów na kolejne lata, a także umożliwiałoby rzetelną ocenę ich realizacji oraz stopnia osiągnięcia założonych celów.

W 2024 r. we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami zrealizowano 145 ze 146 zaplanowanych w programie współpracy zadań publicznych. Pozwoliło to na osiągnięcie miernika dotyczącego realizacji priorytetowych zdań publicznych określonych w programie współpracy na 2024 r., który wynikał z obowiązującej w Urzędzie Księgi zarządzania procesami. Wyznaczony miernik zrealizowano na poziomie 99,3%, tj. wyższym od zakładanej wartości 90%.

Sprawozdania z realizacji programów współpracy za 2023 i 2024 r. zostały zgodnie z art. 5a ust. 3 udpp terminowo przygotowane i przedłożone Sejmikowi Województwa, a następnie opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej[11]. Sprawozdanie za 2024 r. nie zostało jednak rzetelnie sporządzone i zawierało błędne informacje o liczbie zrealizowanych zadań (132 zamiast 145, na co mógł wpłynąć przyjęty sposób prezentacji danych w Sprawozdaniu), wartości środków finansowych zaplanowanych i zaprezentowanych w Programie na 2024 r. (w porównaniu do faktycznej wartość zaplanowanych środków) oraz wartości środków finansowych przyznanych na realizację zadań zapisanych w Programie na 2024 r. na podstawie zawartych umów (w porównaniu do faktycznej wartości tych umów).

W Urzędzie Marszałkowskim prawidłowo, zgodnie z wymogami ustawy o działalności pożytku publicznego oraz ustanowionych wewnętrznych zasad, przygotowywano i ogłaszano otwarte

---

6 Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

7 Dalej także: innymi podmiotami.

8 Dz. U. z 2025 r. poz. 1338, ze zm.; dalej: ustawa o działalności pożytku publicznego lub udpp.

9 Dalej także: Sejmik lub Sejmik Województwa.

10 Dalej: MRDPP.

11 Dalej: BIP.

konkursy ofert na realizację zadań publicznych oraz powoływano komisje konkursowe, które dokonywały oceny i wyboru ofert. Prace komisji konkursowych zostały prawidłowo udokumentowane protokołami i zawierały informacje dotyczące wyników, tj. listy rankingowe ofert, jak również wykazy ofert niespełniających wymogów. Oferty oceniano zgodnie z ustalonymi regułami, z wyjątkiem jednego przypadku (z 20 zbadanych) dotyczącego przyznania punktów ofercie, która nie spełniła wymogów (w tym kryteriów oceny) określonych w ogłoszeniu. Dotacji udzielano oferentom po uzyskaniu zakładanego w ogłoszeniu progu punktowego, tworząc ranking oferentów. Umowy dotacji zawierano prawidłowo, bez zbędnej zwłoki, a środki wypłacano w terminach umożliwiających realizację zleconych zadań publicznych. W Urzędzie Marszałkowskim na ogół prawidłowo rozliczano zadania publiczne, weryfikowano sprawozdania z ich realizacji, w przypadku braków wymaganej dokumentacji (np. zdjęciowej) lub różnic w kosztorysach z ofert i sprawozdań, wzywano do korekty. W jednym z dziewięciu badanych zadań Urząd zatwierdził sprawozdanie końcowe z realizacji zadania publicznego (pn. Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza na podstawie wyników Systemu Sportu Młodzieżowego), pomimo że zleceniobiorca nie wywiązał się prawidłowo z określonych w umowie obowiązków sprawozdawczych, co NIK ocenia jako działanie nierzetelne. W Urzędzie prawidłowość zlecanych organizacjom pozarządowym zadań weryfikowano podczas prowadzonych kontroli oraz wizyt monitorujących, które skutkowały m.in. zwrotem całości lub części udzielonych dotacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe[12] kontrolowanej działalności

1. Opracowanie i realizacja programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz rezultaty ich realizacji

Opis stanu faktycznego

1.1 Sejmik Województwa Mazowieckiego uchwalił roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 udpp na lata 2023-2025[13], które obowiązywały w danym roku kalendarzowym. Programy współpracy uchwalono, zgodnie z art. 5a ust. 1 udpp, do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu[14].

---

[12] Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę cząstkową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

[13] Dalej zwany: program współpracy na rok: 2023, 2024 lub 2025.

[14] Uchwała nr 166/22 z dnia 22 listopada 2022 r. w sprawie Rocznego programu współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2023 r., zmieniona uchwałą nr 35/23 z dnia 28 lutego 2023 r.
Uchwała nr 190/23 z dnia 21 listopada 2023 r. w sprawie Rocznego programu współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 r., zmieniona uchwałą nr 39/24 z dnia 26 marca 2024 r.
Uchwała nr 125/24 z dnia 19 listopada 2024 r. w sprawie Rocznego programu współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 r., zmieniona uchwałą nr 4/25 z dnia 25 lutego 2025 r.

Wszystkie uchwały w sprawie rocznych programów współpracy weszły w życie z dniem ich podjęcia (§ 3 uchwał).

(akta kontroli tom I str. 60-122, 166-209, 248-315)

Uchwały w sprawie rocznych programów współpracy na lata 2023-2025 nie zostały zakwalifikowane do kategorii aktów prawa miejscowego i w związku z tym nie zostały przekazane do opublikowania w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Ponadto żadna z uchwał nie była przedmiotem rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody Mazowieckiego, ani nie została zaskarżona do sądu administracyjnego.

(akta kontroli tom IV str. 691-696, tom VI str. 10)

Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych[15] w wojewódzkim dzienniku urzędowym są ogłaszane wyłącznie wskazane w tym przepisie kategorie dokumentów, a także inne dokumenty, jeżeli obowiązek ich ogłoszenia w tym dzienniku przewidują przepisy szczególne. Uchwały w sprawie przyjęcia rocznych programów współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 udpp na 2023 r., 2024 r. i 2025 r. nie należą do żadnej z kategorii dokumentów wskazanych w tym przepisie oraz nie ma przepisu szczególnego, który nakazywałby ich ogłoszenie. Dodatkowo wyjaśnił, że trudność dokonania oceny charakteru prawnego uchwał dotyczących programu współpracy wynika z faktu, że stanowiska co do charakteru tej uchwały są niejednolite, zarówno jeśli chodzi o ocenę organów nadzoru, jak i orzecznictwo sądowoadministracyjne. Kwestia ta pozostaje sporna i wymaga interwencji ustawodawcy. Nie każdy program współpracy jest z definicji aktem prawa miejscowego. Ponieważ warunkiem zakwalifikowania danego aktu prawnego do kategorii aktów prawa miejscowego jest stwierdzenie, że zawiera on normy prawne o charakterze generalnym i abstrakcyjnym, wymagane jest przeprowadzenie pod tym kątem analizy każdego przyjętego programu. Dyrektor wyjaśnił, że analiza rocznych programów współpracy Województwa prowadzi do konkluzji, że programy te nie zawierają ani jednej normy prawnej o charakterze generalnym i abstrakcyjnym, a w konsekwencji nie stanowią aktów prawa miejscowego. Wskazał ponadto, że domniemanie zgodności z prawem poszczególnych uchwał w sprawie rocznego programu współpracy nie zostało nigdy obalone przez organ nadzoru lub sąd administracyjny.

(akta kontroli tom I str. 7-8, 16, tom IV str. 683-685, 687)

Sejmik Województwa nie uchwalił wieloletnich programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 udpp obowiązujących w latach 2023-2025.

(akta kontroli tom VI str. 10)

Marszałek Województwa Mazowieckiego zarządzeniem nr 37/11 z dnia 28 lutego 2011 r. powołał Pełnomocnika Marszałka do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi[16]. W okresie objętym kontrolą Pełnomocnikiem była Zastępca Dyrektora Departamentu ds. Organizacyjnych

---

[15] Dz. U. z 2019 r., poz. 1461.

[16] Zmienione Zarządzeniami: nr 35/19 z dnia 14 lutego 2019 r., nr 320/20 z dnia 30 października 2020 r., nr 352/21 z dnia 25 stycznia 2021 r., nr 396/21 z dnia 22 kwietnia 2021 r. oraz nr 26/24 z dnia 12 sierpnia 2024 r. Dalej zwany: Pełnomocnikiem Marszałka.

Urzędu Marszałkowskiego. Do zadań Pełnomocnika Marszałka[17] należy koordynacja współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi, w tym m.in.: prowadzenie działań mających na celu realizację polityki Samorządu Województwa w zakresie współpracy z ww. organizacjami, inicjowanie i koordynowanie działań zmierzających do szerszego udziału organizacji pozarządowych w realizacji zadań administracji samorządowej, koordynacja działań komórek organizacyjnych Urzędu w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi, opracowanie (przy udziale komórek organizacyjnych Urzędu i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych) projektu rocznego lub wieloletniego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i ich monitorowanie oraz przygotowanie sprawozdania z realizacji programów współpracy, a także organizowanie i rozwój współpracy o charakterze pozafinansowym z organizacjami pozarządowymi.

(akta kontroli tom I str. 53-59)

Z uwagi na zakres merytoryczny współpracy prowadzonej z organizacjami pozarządowymi, w kontrolowanym okresie zadania publiczne określane w rocznych programach współpracy powierzono do bezpośredniej realizacji siedmiu departamentom Urzędu[18] oraz Kancelarii Marszałka. Na podstawie § 21 pkt 20 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu[19] do zadań ww. komórek organizacyjnych Urzędu należała współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wskazanymi w udpp, w tym współtworzenie projektu programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz zlecanie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym.

(akta kontroli tom I str. 17-52, tom VI str. 10-11)

1.2 Sejmik Województwa Mazowieckiego przyjął uchwałę Nr 176/10 z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie Regulaminu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z Mazowiecką Radą Działalności Pożytku Publicznego[20] oraz organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 udpp w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji[21], która obowiązywała w okresie objętym kontrolą i była realizacją obowiązku ustawowego określonego w art. 5 ust. 5 udpp.

(akta kontroli tom II str. 480-503)

Badaniem objęto proces opracowania Rocznego Programu Współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 udpp na 2024 rok[22], w ramach którego, z uwzględnieniem postanowień Regulaminu konsultowania projektów aktów, zrealizowano:

---

17 Pełnomocnik w zakresie swojej działalności podlega bezpośrednio Marszałkowi Województwa. Pełnomocnik swoje zadania realizuje przy pomocy Departamentu Organizacji Urzędu.

18 Departament Edukacji Publicznej i Sportu, Departament Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich, Departament Kultury, Promocji i Turystyki, Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, Departament Polityki Ekologicznej, Geologii i Łowiectwa, Departament Gospodarki Odpadami, Emisji i Pozwoleń Zintegrowanych, Departament Organizacji.

19 Uchwała nr 550/43/19 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, zmieniona uchwałą nr 1234/249/21 Zarządu Województwa z dnia 17 sierpnia 2021 r.

20 Dalej: MRDPP.

21 Uchwała zmieniona: Uchwałą Nr 160/11 z dnia 24 października 2011 r., a następnie Uchwałą Nr 24/16 z dnia 22 lutego 2016 r.; dalej: Regulamin konsultowania projektów aktów.

22 Dalej: Program na 2024 r. lub Program współpracy na 2024 r.

- uchwałą nr 1615/440/23 Zarządu Województwa Mazowieckiego[23] z dnia 3 października 2023 r.[24] poddano konsultacjom projekt Programu na 2024 r. (stanowiący załącznik do ww. uchwały)[25]. Konsultacje prowadzono w okresie od 6 do 27 października 2023 r. Projekt Programu na 2024 r. opublikowano na stronie internetowej bip.mazovia.pl, mazovia.pl i dialog.mazovia.pl[26]; przesłano pocztą elektroniczną do organizacji pozarządowych zarejestrowanych w bazie danych na stronie internetowej dialog.mazovia.pl; wyłożono w siedzibie Urzędu oraz jego ośmiu delegaturach, a ponadto skierowano do samorządów gminnych i powiatowych województwa mazowieckiego celem publikacji na ich stronach internetowych oraz do Pełnomocnika Wojewody Mazowieckiego ds. Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi z prośbą o publikację na stronie Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie. Określono także sposób zgłaszania propozycji do projektu Programu na 2024 r., tj.: osobiście w punktach podawczych Urzędu i jego delegaturach, za pośrednictwem poczty/poczty kurierskiej oraz drogą elektroniczną (dialog.mazovia.pl; e-PUAP). W toku konsultacji Programu współpracy na 2024 r. wpłynęło dziewięć uwag/propozycji od jednej organizacji, z których dwie uwzględniono, a pozostałe siedem odrzucono[27];

(akta kontroli tom V str. 11-12, 17-137)

- uchwałą nr 1861/447/23 z dnia 13 listopada 2023 r. Zarząd Województwa wniósł pod obrady Sejmiku projekt uchwały w sprawie „Rocznego programu współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok". Projekt Programu na 2024 r. został pozytywnie zaopiniowany przez MRDPP, a do uzasadnienia uchwały Zarządu załączono tabele obrazujące zestawienie propozycji zgłoszonych na etapie zaproszenia do współtworzenia projektu Programu na 2024 r. (tabela nr 1) oraz zestawienie uwag i propozycji zgłoszonych na etapie konsultacji projektu (tabela nr 2)[28].

(akta kontroli tom V str. 11-12, 17-137)

Ponadto w związku ze zmianą uchwalonego w dniu 21 listopada 2023 r. Programu współpracy na 2024 r. dotyczącą w szczególności zwiększenia środków finansowych na zadania w ramach budżetu obywatelskiego:
- uchwałą nr 251/470/24 Zarządu Województwa z dnia 5 lutego 2024 r.[29] poddano konsultacjom projekt uchwały zmieniającej (stanowiący załącznik do ww. uchwały). Konsultacje prowadzono w okresie od 8 do 22 lutego 2024 r. w sposób analogiczny jak w przypadku projektu Programu na

---

[23] Dalej także: Zarząd lub Zarząd Województwa.

[24] W sprawie konsultacji projektu „Rocznego Programu Współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok".

[25] Proces konsultowania projektu Programu na 2024 r. poprzedzony był zaproszeniem, skierowanym 10 lipca 2023 r. do zainteresowanych podmiotów, do współtworzenia projektu i zgłaszania propozycji. Spośród zgłoszonych przez dwie organizacje pozarządowe oraz członków MRDPP pięciu propozycji zapisów, w projekcie Programu na 2024 r. jedna została częściowo uwzględniona.

[26] Data publikacji na stronie www: 3 października 2023 r.

[27] Zgłaszający uwagi i propozycje otrzymał informację zwrotną.

[28] W obu tabelach ujęto enumeratywnie: proponowaną zmianę wraz z jej uzasadnieniem i nazwą podmiotu zgłaszającego oraz zapisu w projekcie Programu którego miała dotyczyć, a także sposób rozpatrzenia danej uwagi lub propozycji ze wskazaniem zapisu (w przypadku uwzględnienia) lub uzasadnienia w sytuacji nieuwzględnienia.

[29] W sprawie konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniającej uchwałę w sprawie „Rocznego Programu Współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok".

2024 r.[30] W toku konsultacji organizacje pozarządowe i MRDPP nie zgłosiły uwag. W dniu 22 lutego 2024 r. MRDPP pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały zmieniającej Program na 2024 r.;
- uchwałą nr 413/476/24 z dnia 27 lutego 2024 r. Zarząd wniósł pod obrady Sejmiku projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie „Rocznego Programu Współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok".

(akta kontroli tom V str. 11-12, 138-219)

W Urzędzie prace nad projektem Programu współpracy na 2024 r. rozpoczęły się – jak wskazano powyżej – od zaproszenia zainteresowanych podmiotów do zgłaszania propozycji. Komunikat dotyczący współtworzenia programu został przesyłany do jednostek samorządu terytorialnego, Pełnomocnika Wojewody oraz do MRDPP z prośbą o udostępnianie w środowisku mazowieckich organizacji pozarządowych informacji o rozpoczęciu prac w powyższym zakresie. Projekt Programu na 2024 r. opracowano w Departamencie Organizacji Urzędu na podstawie propozycji przedstawionych przez właściwe merytorycznie komórki Urzędu (departamenty i Kancelarię Marszałka) oraz wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne, po analizie uwag zgłoszonych przez organizacje.

(akta kontroli tom V str. 12-13, 220-249)

Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że proces przygotowywania programu współpracy na dany rok jest wynikiem doświadczeń poprzednich lat i jednocześnie odpowiedzią na potrzeby mazowieckich organizacji pozarządowych. Podczas przygotowywania wkładu do rocznego programu współpracy poszczególne departamenty Urzędu korzystają z doświadczeń lat ubiegłych, zdobytych w trakcie realizacji konkursów. W szczególności uwzględniano zainteresowanie konkursami, znajdujące odzwierciedlenie w ilości złożonych ofert oraz wysokości kwoty wnioskowanej na realizację zadań. Opracowując wkład do programu współpracy na 2024 r. weryfikowana była efektywność realizowanych programów pod względem jakości i liczby zawartych umów, realizacji zadań, jak również liczby organizacji podejmujących działania we współpracy z Województwem Mazowieckim. Wyjaśnił ponadto, że komórki merytoryczne Urzędu na bieżąco analizują potrzeby zgłaszane przez organizacje na różnych etapach współpracy, a uzyskane w ten sposób wnioski są wykorzystywane przy określaniu kształtu i zakresu programu współpracy na dany rok.

(akta kontroli tom V str. 2-3, 13)

Proces przygotowania Programu współpracy na 2024 r. nie obejmował formalnie odrębnej, udokumentowanej ewaluacji, jako samodzielnego etapu prac.
Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie nie nakłada obowiązku sporządzania odrębnych dokumentów ewaluacyjnych ani raportów cząstkowych z analizy poprzednich programów. W praktyce Urzędu analizę funkcjonowania dotychczasowych programów prowadzono na roboczo w sposób ciągły, poprzez: (a) bieżącą analizę zgłaszanych potrzeb organizacji pozarządowych; (b) ocenę zainteresowania konkursami i jakości ofert; (c) wnioski i uwagi zgłaszane przez organizacje pozarządowe oraz MRDPP; (d) sprawozdania z realizacji zadań, przekazywane przez poszczególne komórki merytoryczne

[30] Data publikacji na stronie www: 5 lutego 2024 r.

Urzędu i Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej[31]. Dyrektor wyjaśnił, że informacje te były podstawą zmian w Programie współpracy, stanowiły więc rzeczywisty, choć nienazwany odrębnie i nierozpisany w jednolite dokumenty, proces ewaluacyjny. Dokumentację wykorzystywaną podczas przygotowania Programu współpracy stanowiły: zestawienia ofert, protokoły prac komisji, sprawozdania z realizacji zadań; propozycje/uwagi zgłaszane podczas etapu zaproszenia do współtworzenia Programu i konsultacji społecznych oraz opinie MRDPP.

(akta kontroli tom VI str. 36-37, 44-45, 52-106)

1.3 Roczne programy współpracy obowiązujące w latach 2023-2025 zawierały elementy, o których mowa w art. 5a ust. 4 udpp, w szczególności:
- cel główny (nadrzędny) współpracy Województwa z organizacjami pozarządowymi, którym była realizacja działalności społecznie użytecznej poprzez lepsze zaspokajanie potrzeb i podnoszenie poziomu życia mieszkańców regionu oraz wspomaganie zrównoważonego rozwoju Województwa, zgodnie ze Strategią rozwoju województwa mazowieckiego 2030+;
- cele szczegółowe (nienazwane jako szczegółowe, ale te poprzez które realizowany ma być cel nadrzędny), które w badanym okresie co do zasady pozostawały niezmienne[32];
- zasady współpracy tożsame ze wskazanymi w art. 5 ust. 3 udpp oraz dodatkowo zasadę dobrej woli[33];
- zakres przedmiotowy obejmujący 31 zadań ze sfery zadań publicznych określonej w udpp[34], a w Programie na 2025 r. rozszerzony o działalność na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej[35];
- formy współpracy, opierające się na katalogu określonym w art. 5 ust. 2 udpp;
- wysokość środków planowanych na realizację programu w danym roku, ujmowaną w podziale na poszczególne grupy priorytetowych zadań publicznych i na zadania wybrane w ramach budżetu obywatelskiego Województwa Mazowieckiego oraz źródła finansowania;
- sposób oceny realizacji programu w danym roku, który miał się opierać na jego bieżącym monitoringu przez Pełnomocnika Marszałka, właściwe merytoryczne komórki organizacyjne Urzędu i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne oraz przy zastosowaniu mierników efektywności realizacji Programu.

Analiza treści rocznych programów współpracy obowiązujących w latach 2023-2025 wykazała m.in., że merytoryczne postanowienia tych programów zawierały identyczne lub zbliżone postanowienia, a zmiany dotyczyły głównie wielkości udzielanego dla organizacji pozarządowych wsparcia finansowego, które w badanym okresie corocznie ulegało zwiększeniu.

---

[31] Dalej: MCPS. MCPS to wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna, do zadań której należy realizowanie zadań własnych i zleconych Samorządu Województwa Mazowieckiego w zakresie: pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i problemów narkomanii, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania przemocy oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

[32] W Programie na 2025 r. dodano nowy element pn. działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

[33] Zgodnie z którą Województwo i organizacje pozarządowe we wzajemnych relacjach kierują się zaufaniem, a w przypadku zaistnienia sporu, dokładają wszelkich starań, by wyjaśnić i rozwiązać ten spór zgodnie z zasadami współżycia społecznego.

[34] W latach 2023-2024 były to sfery ujęte w art. 4 ust. 1 punkty: 1), 1a), 2), 4), 5), 6), 7), 8), 10), 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 18), 19), 20), 22), 22a), 23), 24), 25), 26), 27), 29), 29a), 31), 32) oraz 33) udpp.

[35] Dz. U. z 2025 r. poz. 806.

(akta kontroli tom I str. 92-122, 182-209, 286-315, 460-463)

Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że ustawa o działalności pożytku publicznego nie wymaga corocznych zmian celów oraz metod współpracy. Cele współpracy mają charakter długofalowy, a ich zmienność byłaby sprzeczna z podkreślaną w praktyce zasadą stabilności współpracy z organizacjami pozarządowymi. Wyjaśnił ponadto, że zmiany wprowadzano tam, gdzie wynikało to z realnych potrzeb doprecyzowania działań na rzecz mieszkańców, poprzez rozwinięcie celu lub nowych regulacji prawnych. Wskazał również, że brak szerokiej zmienności nie oznacza braku ewaluacji, lecz potwierdza m.in., że dotychczasowe cele pozostają aktualne i przyjęte formy współpracy funkcjonują prawidłowo. Zgłaszane przez organizacje pozarządowe potrzeby dotyczyły głównie zwiększenia dostępnych środków, a nie zmiany zasad współpracy.

(akta kontroli tom VI str. 37, 45)

Zadania publiczne ujęte w rocznych programach współpracy z organizacjami pozarządowymi wynikały także z treści wojewódzkich samorządowych dokumentów strategicznych i sektorowych. Analiza wybranych postanowień 21 dokumentów strategicznych i sektorowych, na które powoływano się w rozdziale trzecim Programu współpracy na 2024 r.[36] oraz celów i zadań ujętych w tymże Programie wykazała, że były spójne i korelowały z tezami i założeniami w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi. Przykładowo w Strategii Rozwoju Województwa 2030+ wskazano, że zgodnie z zasadami partnerstwa, współpracy i subsydiarności system wielopoziomowego zarządzania procesami rozwojowymi – określony ww. Strategii – obejmuje partnerów ze wszystkich poziomów administracji, podmioty prywatne oraz organizacje pozarządowe.

(akta kontroli tom I str. 463-465, tom VI str. 11-13)

1.4 W Programach współpracy na lata 2023-2025 określono cel nadrzędny współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz wskazano, że realizowany jest poprzez działania określone w Programach[37]. Do celu nadrzędnego i działań służących jego realizacji nie przypisano zwymiarowanych rezultatów, jakie mają być zrealizowane, aby wyznaczone cele zostały uznane za osiągnięte.

(akta kontroli tom I str. 94-95, 184-185, 288-289)

Na potrzeby oceny realizacji Programów współpracy wprowadzono w nich mierniki efektywności realizacji Programu, do których zaliczono: 1) liczbę i rodzaj zadań publicznych realizowanych przy

---

[36] M.in.: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+; Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030; Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025.

[37] W Programie współpracy na 2024 r. było to siedem następujących działań: 1) kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego w regionie poprzez tworzenie sprzyjających warunków dla powstawania inicjatyw lokalnych, wsparcie aktywności obywatelskiej mieszkańców Mazowsza, umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, środowisko naturalne, wspólnotę regionalną i lokalną oraz jej tradycję, promocję postaw obywatelskich i prospołecznych, promocję wolontariatu; 2) realizacja programów służących rozwojowi Województwa i poprawie jakości życia jego mieszkańców poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych; 3) zwiększenie wpływu sektora pozarządowego i społeczności lokalnych na kreowanie i realizację polityk publicznych w Województwie; 4) wzmocnienie pozycji organizacji pozarządowych i zapewnienie im równych z innymi podmiotami szans w realizacji zadań publicznych, przez wspieranie oraz powierzanie im zadań, z jednoczesnym zapewnieniem odpowiednich środków na ich realizację; 5) zwiększenie aktywności i skuteczności organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu i wykorzystywaniu środków finansowych ze źródeł innych niż budżet Województwa, w tym środków pochodzących z prowadzonej działalności odpłatnej i działalności gospodarczej oraz środków z funduszy zewnętrznych; 6) wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań w realizacji zadań publicznych i propagowanie tych rozwiązań; 7) podnoszenie skuteczności i efektywności realizacji zadań publicznych.

współpracy Województwa i organizacji pozarządowych; 2) liczbę organizacji pozarządowych podejmujących działania publiczne na rzecz lokalnej społeczności we współpracy z Województwem; 3) liczbę umów jednorocznych zawartych z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych w ramach środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym przez Województwo; 4) liczbę umów wieloletnich zawartych z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych w ramach środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym przez Województwo; 5) wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu Województwa na realizację tych zadań; 6) liczbę skonsultowanych z MRDPP lub organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych/dokumentów; 7) liczbę wspólnych zespołów o charakterze opiniodawczym i doradczym[38].

Analiza Programu współpracy na 2024 r. wykazała, że ww. miernikom nie przypisano wartości docelowych, po osiągnięciu których program można byłoby uznać za zrealizowany w założony sposób, a cele za osiągnięte. Nie wskazano również, w jaki sposób osiągnięte wartości mierników będą wpływać na ocenę realizacji programu współpracy. Jedyny wskaźnik (miernik) służący ocenie realizacji celu nadrzędnego w Programach współpracy na 2023-2025 ujęto w dokumencie pn. Księga zarządzania procesami (Kod: KZSZ12-W-5.2/OR) w podprocesie: opracowanie i sprawozdanie z realizacji rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi[39] i był to procent realizacji zadań priorytetowych wskazanych w Programach współpracy. Jego wartość docelową (wskazującą na osiągniecie celu zapisanego w danym Programie) określono jako realizację co najmniej 90% zadań priorytetowych w danym Programie. W odniesieniu do Programu współpracy na 2024 r. wskaźnik co najmniej 90% realizacji zadań priorytetowych został osiągnięty.

(akta kontroli tom I str. 206-207, 414, tom II str. 519-526)

Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że w programach współpracy nie ustalano konkretnych zwymiarowanych wartości do osiągnięcia, ponieważ: nie jest ustawowo wymagane określanie wartości minimalnych lub docelowych; wskaźniki dotyczą przede wszystkim liczby działań, zależnych od aktywności organizacji pozarządowych, a więc trudnych do przewidzenia; program pełni funkcję ramową i strategiczną, a nie operacyjną, wobec czego wartości liczbowe są ustalane dopiero na poziomie otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych. Wyjaśnił ponadto, że w przypadku dokumentu, jakim jest program współpracy, nadal występują rozbieżności co do konstrukcji prawnej (akt prawa miejscowego, czy akt planistyczny). Brak stanowiska ustawodawcy oraz brak precyzji zapisu w ustawie o działalności pożytku publicznego prowadzi do trudności w tworzeniu tego dokumentu.

(akta kontroli tom I str. 206-207, tom VI str. 38-39, 45-46)

Zdaniem NIK, określenie w programach współpracy zakładanych rezultatów oraz sposobów i metod ich mierzenia ma istotne znaczenie w procesie ewaluacji i tworzenia programów na kolejne lata, a także umożliwia rzetelną ocenę ich realizacji i stopnia osiągnięcia założonych celów.

---

[38] W Programie współpracy na 2025 r. określono identyczne mierniki efektywności jego realizacji jakie przyjęto w Programie na 2024 r. Natomiast w Programie na 2023 r. mierniki (w Programie zwane wskaźnikami) były tożsame z określonymi w Programach na 2024 i 2025 r. z pominięciem punktów 3) i 4).

[39] Proces KZSZ12-W-5.2/OR zatwierdzony przez Dyrektora Urzędu w dniu 28 grudnia 2021 r.

1.5 Na finansowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi zaplanowano w ramach rocznych programów współpracy na lata 2023-2025 środki finansowe w wysokości:
- w 2023 r. 95 425,3 tys. zł, w tym 90 972,3 tys. zł w budżecie Województwa[40] oraz 4 453,0 tys. zł z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych[41] na zadania publiczne na rzecz osób niepełnosprawnych[42], które realizowane były bezpośrednio przez MCPS;
- w 2024 r. 119 256,8 tys. zł (tj. o 25,0% więcej niż w 2023 r.), w tym 110 163,9 tys. zł w budżecie Województwa[43] oraz 9 092,9 tys. zł z PFRON na zadania na rzecz osób niepełnosprawnych[44];
- w 2025 r. 129 389,3 tys. zł (tj. o 8,5% więcej niż w 2024 r. i o 35,6% więcej niż w 2023 r.), w tym 125 789,5 tys. zł w budżecie Województwa[45] oraz 3 599,8 tys. zł z PFRON na zadania na rzecz osób niepełnosprawnych[46].
Wykorzystanie środków finansowych na realizację zadań wyniosło w 2023 r. – 92 953,8 tys. zł, tj. 97,4% wielkości zapisanej w Programie współpracy na 2023 r. oraz w 2024 r. 117 573,0 tys. zł, tj. 98,6% wielkości zapisanej w Programie współpracy na 2024 r.

(akta kontroli tom I str. 328-355, 440-441)

W badanym okresie zadania publiczne określone w rocznych programach współpracy z organizacjami pozarządowymi realizowano w trybie:
- wsparcia realizacji zadania publicznego (w rozumieniu art. 11 ust. 1 pkt 1 udpp), na które w badanym okresie zaplanowano 186 665,3 tys. zł i przyznano 177 556,2 tys. zł, w tym, odpowiednio: w 2023 r. – 54 480,2 tys. zł i 51 282,9 tys. zł; w 2024 r. – 61 534,9 tys. zł i 61 120,4 tys. zł; w 2025 r. 70 650,2 tys. zł i 65 152,9 tys. zł;

---

[40] Pierwotnie planowane środki wg Programu współpracy na 2023 r. – 72 552,7 tys. zł, środki planowane wg uchwały budżetowej po zmianach – 88 909,6 tys. zł oraz środki ujęte w Programie – 90 972,3 tys. zł (zmniejszone następnie o 2 062,8 tys. zł, tj. do poziomu uchwały budżetowej po zmianach w związku z dostosowaniem zapotrzebowania do faktycznych potrzeb konkursowych, jako oszczędności w ramach rozstrzygnięć konkursowych).

[41] Dalej: PFRON.

[42] Tj. zadania określone w art. 4 ust. 1 pkt 7 udpp. Województwo Mazowieckie, zgodnie z uchwałą nr 24/2023 Zarządu PFRON w sprawie podziału środków finansowych PFRON na 2023 r. na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, ze zm. dalej: ustawa o rehabilitacji) otrzymało środki w wysokości 24 149,8 tys. zł. Na podstawie Uchwały nr 54/23 Sejmiku Województwa z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie określenia zadań oraz wysokości środków przeznaczonych na ich realizację w ramach podziału środków pochodzących z PFRON w 2023 r. kwotę 4 453,0 tys. zł przeznaczono na zlecenie fundacjom i organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego.

[43] Pierwotnie planowane środki wg Programu współpracy na 2024 r. – 101 962,2 tys. zł, środki planowane wg uchwały budżetowej po zmianach – 110 021,7 tys. zł oraz środki ujęte w Programie – 110 163,9 tys. zł (zmniejszone następnie o 142,1 tys. zł, tj. do poziomu uchwały budżetowej po zmianach w związku z dostosowaniem zapotrzebowania do faktycznych potrzeb konkursowych, jako oszczędności w ramach rozstrzygnięć konkursowych).

[44] Województwo Mazowieckie, zgodnie z uchwałą Zarządu PFRON w sprawie podziału środków finansowych PFRON na 2024 r. na realizację zadań określonych w ustawie o rehabilitacji otrzymało środki w wysokości 37 330,4 tys. zł. Na podstawie Uchwały nr 29/24 Sejmiku Województwa z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie określenia zadań oraz wysokości środków przeznaczonych na ich realizację w ramach podziału środków pochodzących z PFRON w 2024 r. kwotę 9 092,9 tys. zł przeznaczono na zlecenie fundacjom i organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego.

[45] Pierwotnie planowane środki wg Programu współpracy na 2025 r. – 121 776,8 tys. zł, środki planowane wg uchwały budżetowej po zmianach – 124 759,5 tys. zł oraz środki ujęte w Programie – 129 389,3 tys. zł (zmniejszone następnie o 1 030,0 tys. zł, tj. do poziomu uchwały budżetowej po zmianach w związku z dostosowaniem zapotrzebowania do faktycznych potrzeb konkursowych, jako oszczędności w ramach rozstrzygnięć konkursowych).

[46] Województwo Mazowieckie, zgodnie z uchwałą Zarządu PFRON w sprawie podziału środków finansowych PFRON na 2025 r. na realizację zadań określonych w ustawie o rehabilitacji otrzymało środki w wysokości 37 734,4 tys. zł. Na podstawie Uchwały nr 20/25 Sejmiku Województwa z dnia 18 marca 2025 r. w sprawie określenia zadań oraz wysokości środków przeznaczonych na ich realizację w ramach podziału środków pochodzących z PFRON w 2025 r. kwotę 3 599,8 tys. zł przeznaczono na zlecenie fundacjom i organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego.

- powierzenia realizacji zadania publicznego (art. 11 ust. 1 pkt 2 udpp), na które w badanym okresie zaplanowano 150 245,5 tys. zł i przyznano 145 032,2 tys. zł, w tym, odpowiednio: w 2023 r. – 39 425,1 tys. zł i 38 740,5 tys. zł; w 2024 r. – 55 021,9 tys. zł i 54 883,2 tys. zł; w 2025 r. 55 798,5 tys. zł i 51 408,6 tys. zł;
- art. 19a udpp, na które w badanym okresie zaplanowano 5 500 tys. zł i przyznano 6 594,9 tys. zł[47], w tym, odpowiednio: w 2023 r. – 2 605,3 tys. zł; w 2024 r. – 2 162,5 tys. zł; w 2025 r. - 1 827,0 tys. zł.

(akta kontroli tom I str. 442-445)

W badanym okresie Samorząd prowadził współpracę o charakterze finansowym z organizacjami pozarządowymi w zakresie 18 sfer zadań publicznych, które określono w art. 4 ust. 1 udpp[48]. Obejmowały one zadania w zakresie:

a) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób (art. 4 ust. 1 pkt 1), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 1 940,1 tys. zł (w tym w: 2023 r. – 500,0 tys. zł, 2024 r. – 683,3 tys. zł, 2025 r. – 756,8 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 500,0 tys. zł (100%) i w 2024 r. – 683,3 tys. zł (100%);

b) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (art. 4 ust. 1 pkt 1a), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 35 010,2 tys. zł (w tym w: 2023 r. – 9 189,9 tys. zł, 2024 r. – 13 568,0 tys. zł, 2025 r. – 12 252,4 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 9 179,4 tys. zł (99,9%) i 2024 r. – 13 562,6 tys. zł (99,9%);

c) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (art. 4 ust. 1 pkt 2), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 79 529,6 tys. zł, (w tym w: 2023 r. – 25 641,6 tys. zł, 2024 r. – 29 673,2 tys. zł, 2025 r. – 24 214,8 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 25 399,0 tys. zł (99,1%) i w 2024 r. – 29 585,0 tys. zł (99,7%);

d) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych (art. 4 ust. 1 pkt 7), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 20 973,5 tys. zł, (w tym w: 2023 r. – 5 304,1 tys. zł, 2024 r. – 10 722,8 tys. zł, 2025 r. – 4 946,6 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 5 248,1 tys. zł (98,9%) i w 2024 r. – 10 180,5 tys. zł (94,9%);

e) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości (art. 4 ust. 1 pkt 11), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 6 227,6 tys. zł, (w tym w: 2023 r. – 1 644,8 tys. zł, 2024 r. – 2 343,2 tys. zł, 2025 r. – 2 239,5 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 1 604,9 tys. zł (97,6%) i w 2024 r. – 2 308,1 tys. zł (98,5%);

f) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (art. 4 ust. 1 pkt 13), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 20 812,3 tys. zł, (w tym w: 2023 r. – 7 108,4 tys. zł, 2024 r. – 7 813,4 tys. zł, 2025 r. – 5 890,5 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 6 936,0 tys. zł (97,6%) i w 2024 r. – 7 694,1 tys. zł (98,5%);

g) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania (art. 4 ust. 1 pkt 14), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 11 734,3 tys. zł (w tym w: 2023 r. –

---

[47] W kontrolowanym okresie zaoszczędzone środki finansowe w ramach otwartych konkursów ofert wykorzystywano w ramach dotacji udzielanych na podstawie art. 19a udpp.

[48] W latach 2023 – 2024 było to 17 sfer i w 2025 r. dodano nową dotyczącą zadań w zakresie działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, o których mowa w ustawie o ekonomii społecznej.

2 670,4 tys. zł, 2024 r. – 3 698,9 tys. zł, 2025 r. – 5 365,0 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 2 658,1 tys. zł (99,5%) i w 2024 r. – 3 693,4 tys. zł (99,9%);

h) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (art. 4 ust. 1 pkt 16), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 22 518,8 tys. zł (w tym w: 2023 r. – 6 373,0 tys. zł, 2024 r. – 7 561,5 tys. zł, 2025 r. – 8 584,3 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 6 344,6 tys. zł (99,6%) i w 2024 r. – 7 405,6 tys. zł (97,9%);

i) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej (art. 4 ust. 1 pkt 17), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 68 628,9 tys. zł (w tym w: 2023 r. – 16 796,1 tys. zł, 2024 r. – 24 311,3 tys. zł, 2025 r. – 27 521,5 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 16 701,6 tys. zł (99,4%) i w 2024 r. – 24 077,0 tys. zł (99,0%);

j) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego (art. 4 ust. 1 pkt 18), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 6 904,7 tys. zł (w tym w: 2023 r. – 1 544,5 tys. zł, 2024 r. – 1 742,8 tys. zł, 2025 r. – 3 617,4 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 1 539,6 tys. zł (99,7%) i w 2024 r. – 1 729,8 tys. zł (99,3%);

k) turystyki i krajoznawstwa (art. 4 ust. 1 pkt 19), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 8 884,4 tys. zł (w tym w: 2023 r. – 2 685,5 tys. zł, 2024 r. – 2 650,2 tys. zł, 2025 r. – 3 548,7 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 2 679,7 tys. zł (99,8%) i w 2024 r. – 2 612,2 tys. zł (98,6%);

l) porządku i bezpieczeństwa publicznego (art. 4 ust. 1 pkt 20), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 2 789,9 tys. zł (w tym w: 2023 r. – 654,1 tys. zł, 2024 r. – 1 198,3 tys. zł, 2025 r. – 937,5 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 650,2 tys. zł (99,4%) i w 2024 r. – 1 186,4 tys. zł (99,0%);

ł) ratownictwa i ochrony ludności (art. 4 ust. 1 pkt 23), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 4 083,2 tys. zł (w tym w: 2023 r. – 1 405,4 tys. zł, 2024 r. – 1 413,5 tys. zł, 2025 r. – 1 264,3 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 1 403,8 tys. zł (99,9%) i w 2024 r. – 1 413,2 tys. zł (99,9%);

m) upowszechniania i ochrony praw konsumentów (art. 4 ust. 1 pkt 25), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 294,9 tys. zł (w tym w: 2023 r. – 96,6 tys. zł, 2024 r. – 98,8 tys. zł, 2025 r. – 99,6 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 96,6 tys. zł (100,0%) i w 2024 r. – 98,8 tys. zł (100,0%);

n) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami (art. 4 ust. 1 pkt 26), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 418,5 tys. zł (w tym w: 2023 r. – 138,5 tys. zł, 2024 r. – 140,0 tys. zł, 2025 r. – 140,0 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 138,5 tys. zł (100,0%) i w 2024 r. – 132,5 tys. zł (94,6%);

o) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym (art. 4 ust. 1 pkt 32), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 30 593,7 tys. zł (w tym w: 2023 r. – 9 176,1 tys. zł, 2024 r. – 9 849,0 tys. zł, 2025 r. – 11 568,7 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 9 154,5 tys. zł (99,8%) i w 2024 r. – 9 846,3 tys. zł (99,9%);

p) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1-32a (art. 4 ust. 1 pkt 33), na które na podstawie zawartych umów przyznano łączną kwotę – 4 939,4 tys. zł (w tym w: 2023 r. – 1 700,0 tys. zł, 2024 r. – 1 400,0 tys. zł, 2025 r. – 1 839,4 tys. zł), z czego wykorzystano w 2023 r. – 1 683,1 tys. zł (99,0%) i w 2024 r. – 1 364,4 tys. zł (97,5%);

r) działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, o których mowa w ustawie o ekonomii społecznej (art. 4 ust. 1 pkt 34), na które na podstawie zawartych umów przyznano kwotę – 4 541,5 tys. zł (nowa sfera zadań publicznych w 2025 r.).

(akta kontroli tom I str. 446-456)

W badanym okresie w 11 z 17 obszarów zadań publicznych, wielkość środków zapisanych w rocznych programach współpracy corocznie wzrastała[49], w trzech kształtowała się na niezmiennym poziomie[50], a w trzech pozostałych zmalała w 2025 r.[51] Spośród środków zaplanowanych w rocznych programach współpracy na lata 2023-2025 na zadania publiczne, największe środki (łącznie 64,9%) dotyczyły czterech obszarów zadań, tj.: działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (24,9% zaplanowanych środków ogółem), wspierania i upowszechniania kultury fizycznej (20%), wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (11%) oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym (9%).

(akta kontroli tom I str. 328-355, 446-456)

W kontrolowanym okresie wysokość środków finansowych przyznanych przez Samorząd Województwa w trybie art. 19a ust. 1 udpp nie przekroczyła w poszczególnych latach 20% dotacji planowanych w odpowiednich latach budżetowych na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe. Wielkość przyznawanych organizacjom pozarządowym w ww. trybie środków wyniosła od 1,9% w 2023 r. do 2,8% w 2024 r. planowanych w tych latach dotacji. Żadne ze zleconych na podstawie art. 19a ust. 1 udpp zadań publicznych nie było realizowane przez okres dłuższy niż 90 dni, a wysokość przyznanego dofinasowania/finansowania nie przekroczyła kwoty 10,0 tys. zł[52].

(akta kontroli tom I str. 442-456, tom VI str. 40, 48)

Sposób określania w Urzędzie wysokości środków przeznaczanych na poszczególne obszary ze sfery zadań publicznych i dokonywanie w tym zakresie analizy wyjaśnił Dyrektor Urzędu, wskazując, że pierwszym krokiem określania poziomu środków finansowych dla organizacji pozarządowych było pismo kierowane do departamentów, kancelarii Urzędu oraz MCPS dotyczące analizy potrzeb i wskazania kwot współpracy finansowej Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi. Wkład poszczególnych komórek merytorycznych dotyczył propozycji nowych zadań publicznych oraz propozycji zwiększenia lub zmniejszenia kwot na dotacje w odniesieniu do programu z roku poprzedniego. Na tej podstawie przygotowywano Informację w sprawie określenia przez Zarząd Województwa Mazowieckiego założeń współpracy finansowej na 2024 rok pomiędzy Województwem Mazowieckim a organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 udpp wraz z uzasadnieniem kwot zmniejszeń/zwiększeń w poszczególnych obszarach. Wyjaśnił ponadto, że generalnie Zarząd Województwa Mazowieckiego zatwierdza bądź wprowadza zmiany w proponowanym zarysie

---

[49] Tj. zadania określone w art. 4 ust. 1 pkt: 1, 1a, 11, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 32 i 33 udpp.

[50] Tj. zadania określone w art. 4 ust. 1 pkt: 23, 25 i 26 udpp.

[51] W tym dla zadań określonych w art. 4 ust. 1 pkt 2 i 13 udpp spadek wyniósł odpowiednio: 5,2% i 23,8%, a dla zadań z art. 4 ust. 1 pkt 7 udpp wynikał ze zmniejszenia dofinansowania z PFRON.

[52] Rejestr dotacji udzielonych w trybie art. 19a udpp jest prowadzony na stronie internetowej www.dialog.mazovia.pl, w zakładce „Małe dotacje". Informacje o oferentach i przyznanych dotacjach wprowadzane są do rejestru przez poszczególne komórki organizacyjne Urzędu i MCPS celem bieżącego monitoringu przyznanych środków. Ponadto narzędziem do monitorowania jest generator witkac.pl (ustawienia naboru ograniczają możliwość określenia na etapie składania oferty wartości wykraczających poza zakres ustawowy).

zadaniowo-kwotowym, który jest podstawą do konstrukcji programu na kolejny rok. Komórki merytoryczne Urzędu regularnie analizują realizowane zadania, poziom finansowania oraz zgłaszane przez organizacje pozarządowe propozycje działań. Przy opracowywaniu programu współpracy na kolejny rok uwzględniają m.in. liczbę ofert, wysokość dofinansowania, wskaźniki gospodarcze (takie jak inflacja, koszty energii czy płaca minimalna). Na tej podstawie proponują odpowiednie środki finansowe dla poszczególnych obszarów współpracy. Również organizacje pozarządowe w swoich ofertach przedstawiają szacunkowe koszty i zakres realizacji zadania, które to kryterium podlega opiniowaniu merytorycznemu przez komisję konkursową. Pomaga to komisji ocenić różnorodność ofert pod kątem stosunku jakości do kosztów i rekomendować do przyznania dotacji najlepsze oferty, a dla Urzędu stanowi również bazę do szacowania na kolejny rok. Nowe zadania lub zmiany w programie wynikają z potrzeb zgłaszanych przez organizacje pozarządowe oraz zapisów dokumentów strategicznych województwa. Wyjaśnił także, że w kontrolowanym okresie w Urzędzie nie dokumentowano dokonywania szczegółowych analiz w tym zakresie.

(akta kontroli tom V str. 14-15, 302-320)

W ramach rocznych programów współpracy na lata 2023-2025 nie realizowano współpracy w trybie art. 12 udpp, zgodnie z którym organizacja pozarządowa może z własnej inicjatywy wystąpić z wnioskiem o realizację zadania publicznego, również takiego, które realizowane było dotychczas przez jednostkę samorządu terytorialnego.

Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że nie były realizowane inicjatywy własne organizacji pozarządowych, ponieważ nie zgłaszały one takich potrzeb.

(akta kontroli tom V str. 4, 15)

W badanym okresie wystąpiło 31 przypadków przyznania organizacjom pozarządowym środków na dofinansowywanie wkładów własnych do zadań publicznych[53], w ramach obszaru zadań publicznych określonego w art. 4 ust. 1 pkt 33 udpp, tj. na działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1-32a udpp[54]. Dotacje, których udzielano organizacjom z przeznaczeniem na pokrycie wkładu własnego przyznawane były w trybie otwartego konkursu ofert. Wysokość przeznaczonych na ten cel środków ogółem w kontrolowanym okresie wyniosła 449,4 tys. zł, w tym w 2023 r. i w 2024 r. po 150,0 tys. zł oraz w 2025 r. – 149,4 tys. zł.[55]

(akta kontroli tom V str. 4-5, 15, 321-320)

Szczegółowym badaniem objęto sposób i poziom realizacji zadań publicznych w ramach współpracy finansowej, ujętych w rocznym Programie współpracy na 2024 r., na podstawie określonych w nim siedmiu mierników efektywności programu. W Programie na 2024 r. zaplanowano łącznie 146 zadań[56], w tym 57 realizowanych w MCPS[57] oraz 89 w Urzędzie. Zrealizowano 145 z zaplanowanych zadań (99,3%) we wszystkich 17 obszarach współpracy i tym

---

53 Corocznie ogłaszane konkursy na zadania pn. Fundusz wkładów własnych.

54 W tym w: 2023 r. dziewięć, a w 2024 r. i 2025 r. po 11.

55 Wg stanu na dzień 30 września 2025 r.

56 Po zmianach Programu wprowadzonych uchwałą nr 38/24 Sejmiku z dnia 26 marca 2024 r.

57 W ramach sfer działalności: a) przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym; b) pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób; c) działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; d) działalność na rzecz osób niepełnosprawnych; e) wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej.

samym osiągnięto wskaźnik określony w Księdze zarządzania procesami pn. liczba i rodzaj zadań publicznych realizowanych przy współpracy Województwa i organizacji pozarządowych. W porównaniu do 2023 r. liczba zrealizowanych zadań publicznych wzrosła o 9,9% (o 13 zadań). Nie zrealizowano jednego zadania z obszaru wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, pn. Dzień z Konikiem Polskim, ponieważ jedyna złożona w konkursie oferta nie spełniała określonych w nim wymogów[58]. Poziom realizacji pozostałych sześciu mierników, którym w Programie nie przypisano wartości docelowych, wyniósł:

- miernik dotyczący liczby organizacji pozarządowych podejmujących działania publiczne na rzecz lokalnej społeczności we współpracy z Województwem osiągnięto na poziomie 2729[59], co stanowiło wzrost o 6,9% w porównaniu do 2023 r. (2553);
- miernik dotyczący liczby umów jednorocznych zawartych z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań w ramach środków finansowych przekazanych przez Województwo osiągnięto na poziomie 2798, co stanowiło wzrost o 8,3% w porównaniu do 2023 r. (2583);
- miernik dotyczący liczby umów wieloletnich zawartych z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań w ramach środków finansowych przekazanych przez Województwo osiągnięto na poziomie 111, co stanowiło spadek o 15,9% w porównaniu do 2023 r. (132);
- miernik dotyczący wysokości środków finansowych przeznaczonych z budżetu Województwa na realizację zadań publicznych osiągnięto na poziomie 110 021 748,00 zł[60], co stanowiło wzrost o 23,7% w porównaniu do 2023 r. (88 909 552,00 zł)[61];
- miernik dotyczący liczby skonsultowanych z MRDPP lub organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych/dokumentów osiągnięto na poziomie 38 konsultacji, co stanowiło wzrost o 46,2% w porównaniu do 2023 r. (26 skonsultowanych aktów normatywnych/dokumentów);
- miernik dotyczący liczby wspólnych zespołów o charakterze opiniodawczym i doradczym, w pracach których uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych osiągnięto na poziomie dziewięciu, co stanowiło spadek o 25,0% w porównaniu do 2023 r. (12 zespołów o charakterze doradczym i konsultacyjnym).

(akta kontroli tom I str. 133-165, 213-247, 373-412, 440-441, tom IV str. 4-680, tom VI str. 250-251, 315-318)

1.6 W kontrolowanym okresie w Urzędzie podejmowano również współpracę z organizacjami pozarządowymi o charakterze pozafinansowym. Zaplanowane w Programach współpracy na lata 2023-2025 pozafinansowe formy współpracy dotyczyły:

a) wymiany informacji oraz wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu ich skutecznej realizacji;

b) opiniowania i konsultowania z MRDPP i organizacjami pozarządowymi opracowań, analiz, programów i projektów aktów prawnych w dziedzinach stanowiących obszary wzajemnych zainteresowań, jak również promowania partycypacyjnych metod tworzenia polityk publicznych w Województwie z wykorzystaniem interaktywnych narzędzi;

---

[58] Uchwała nr 1306/44/24 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 3 grudnia 2024 r. w sprawie unieważnienia otwartego konkursu ofert na realizację w roku 2024 zadania publicznego Województwa Mazowieckiego pn.: „Dzień z Konikiem Polskim" wybranego do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego Województwa Mazowieckiego.

[59] Liczba podmiotów, którym przyznano dotacje: w ramach otwartych konkursów ofert – 2442 oraz na podstawie art. 19a udpp – 287.

[60] Środki planowane w uchwale budżetowej na 2024 r. po zmianach.

[61] Środki planowane w uchwale budżetowej na 2023 r. po zmianach.

c) podejmowania i prowadzenia bieżącej współpracy z organizacjami statutowo prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
d) zawierania porozumień dotyczących wspólnej realizacji zadań i projektów;
e) tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i konsultacyjnym;
f) zawierania umów partnerstwa, określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju[62];
g) wzmacniania merytorycznego organizacji pozarządowych m. in. poprzez organizację konferencji, seminariów, szkoleń, konsultacji telefonicznych, doradztwa w szczególności w zakresie przygotowywania dokumentów, w tym wniosków konkursowych, sprawozdań, rozliczeń;
h) obejmowania patronatem Marszałka programów oraz przedsięwzięć podejmowanych przez organizacje pozarządowe, zgodnie z wytycznymi Patronat Marszałka - www.dialog.mazovia.pl;
i) udzielania rekomendacji organizacjom współpracującym z Województwem;
j) organizowania przez Marszałka konkursu Mazowieckie Barwy Wolontariatu, którego celem jest promocja i rozwój wolontariatu, jako ważny element współpracy Województwa z organizacjami pozarządowymi;
k) wsparcia akcji „Zostaw 1,5% na Mazowszu";
l) prowadzenia strony internetowej poświęconej tematyce współpracy z organizacjami pozarządowymi: dialog.mazovia.pl.

(akta kontroli tom I str. 28-29, 188-189, 292-293)

Badaniem objęto realizację zaplanowanych form współpracy ujętych w Programie współpracy na 2024 r. Spośród ujętych w Programie pozafinansowych form współpracy tylko w odniesieniu do planowanych konsultacji aktów normatywnych oraz dokumentów, w § 9 ust. 6 Programu wskazano, że w 2024 r. planuje się poddanie konsultacjom trzech takich aktów/dokumentów[63]. Dla pozostałych form, wskazanych w § 8 Programu nie określono zwymiarowanych, oczekiwanych wskaźników stopnia ich realizacji. Sposób i poziom zrealizowania współpracy pozafinansowej polegał na:
Ad a) wymianie informacji o kierunkach współpracy Samorządu z organizacjami pozarządowymi za pośrednictwem 10 stron (adresów internetowych), w tym w szczególności dialog.mazovia.pl i mazovia.pl, a także w toku opiniowania i konsultowania różnych programów wojewódzkich i aktów prawa miejscowego oraz podczas uczestnictwa przedstawicieli organizacji pozarządowych w radach i zespołach o charakterze doradczym i konsultacyjnym[64];
Ad b) przeprowadzeniu opiniowania i konsultacji 38 dokumentów dotyczących programów wojewódzkich i aktów prawa miejscowego[65];

---

62 Dz. U. z 2025 r. poz. 198, ze zm.

63 Tj. a) Regulamin Mazowieckiego programu stypendialnego dla uczniów uzdolnionych, b) Program ochrony środowiska przed hałasem, c) Roczny program współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2025.

64 Pozostałe wykorzystywane kanały komunikacji to m.in: mcps.com.pl oraz ekonomiaspoleczna.pl (strony MCPS), mazovia.eu, funduszedlamazowsza.eu, innowacyjni.mazovia.pl oraz profil na portalu Facebook: Dialog Obywatelski Mazowsza.

65 Wśród projektów konsultowanych dokumentów, w stosunku do których zgłoszono najwięcej uwag były m.in.: (a) *Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2023-2030* (aktualizacja) konsultowany w formie listownej i osobistej, z wykorzystaniem poczty elektronicznej i ePUAP oraz strony dialog.mazovia.pl, do którego zgłoszono siedem uwag, w tym przez dwie organizacje pozarządowe; (b) *Program*

Ad c) bieżącej współpracy z organizacjami statutowo prowadzącymi działalność pożytku publicznego, w szczególności w zakresie przygotowywania, realizacji i sprawozdawania zadań publicznych, a także udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych w 74 komisjach konkursowych opiniujących oferty złożone w otwartych konkursach[66];
Ad d) działaniach wynikających z zawartych porozumień: ze Stowarzyszeniem Krakowski Alarm Smogowy oraz z Fundacją Europejskie Centrum Czystego Powietrza z zakresu ekologii i ochrony powietrza;
Ad e) udziale przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach w ramach dziewięciu wspólnych zespołów o charakterze doradczym i konsultacyjnym[67];
Ad g) podejmowaniu działań w zakresie wzmacniania merytorycznego organizacji pozarządowych, w szczególności w ramach doradztwa dotyczącego przygotowywania dokumentów, w tym wniosków konkursowych, sprawozdań, rozliczeń, a także wsparcia doradczo-konsultacyjnego, poprzez m.in. udział pracowników Urzędu jako prelegentów na konferencjach organizowanych przez organizacje pozarządowe[68];
Ad h) objęciu honorowym patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego 282 przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, sportowym i edukacyjnym podejmowanych przez organizacje pozarządowe (w tym przedsięwzięcia cykliczne i jednorazowe)[69];
Ad j) zorganizowaniu XVI edycji konkursu pn. Mazowieckie Barwy Wolontariatu, którego celem jest promocja i rozwój wolontariatu[70];
Ad k) wsparciu akcji pn. „Zostaw 1,5% na Mazowszu", poprzez m.in. prowadzenie na stronie dialog.mazovia.pl kampanii informacyjno-promocyjnej oraz utworzeniu zakładki 1,5% dla OPP pn. *Daję – Nie tracę! Przekaż 1,5% na mazowieckie organizacje pozarządowe*;
Ad l) prowadzeniu strony internetowej poświęconej tematyce współpracy z organizacjami pozarządowymi dialog.mazovia.pl jako głównego źródła informacji na temat współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi.

---

ochrony środowiska przed hałasem konsultowany w formie listownej i osobistej, z wykorzystaniem poczty elektronicznej i ePUAP oraz strony dialog.mazovia.pl., do którego zgłoszono 333 uwagi, w tym przez 15 organizacji pozarządowych; (c) *Zasady przyznawania i rozliczania dotacji z budżetu Województwa Mazowieckiego przyznawanych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 udpp na 2025 r.* konsultowany z MRDPP, do którego zgłoszono 16 uwag.

66 Nabór przedstawicieli organizacji pozarządowych do komisji konkursowych odbywał się w oparciu o zasady określone w ogłoszeniach, stanowiących załączniki do uchwał Zarządu Województwa w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych. W 2024 r. byli to m.in. przedstawiciele zgłoszeni przez: Stowarzyszenie „Projekt Integracja", Akademickie Stowarzyszenie „Ambitni w działaniu", Chorągiew Stołeczną ZHP, Fundację Instytut Wolontariatu Pracowniczego.

67 Tj. m.in. w: (a) czterech spotkaniach Wojewódzkiej Grupy Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, liczącej 11 członków, w tym trzech przedstawicieli organizacji pozarządowych; (b) trzech spotkaniach Mazowieckiej Rady Innowacyjności, liczącej 48 członków, w tym 11 przedstawicieli organizacji pozarządowych; (c) pięciu spotkaniach Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, liczącej 18 członków, w tym 11 przedstawicieli organizacji pozarządowych.

68 Zorganizowane w 2024 r. m.in. konferencje: Mazowieckie Forum Inicjatyw Pozarządowych (Federacja Mazovia), Drugi Krajowy Kongres Współpracy Lokalnej (Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej i Jerzego Regulskiego), VII Regionalne Forum NGO (Fundacja Rozwój Aktywność Społeczność).

69 Spośród 301 złożonych w 2024 r. wniosków o objęcie patronatem honorowym organizowanych lub współorganizowanych przedsięwzięć, 282 uzyskało aprobatę. Pozostałe wnioski nie zostały rozpatrzone ze względu na braki formalne lub odmowę przyznania patronatu.

70 W ramach konkursu wyłoniono siedmiu laureatów i przyznano 13 wyróżnień dla wolontariuszy i liderów społecznych (spośród 106 zgłoszeń). Ponadto przyznano organizacjom pozarządowym i ich członkom 150 Medali Pamiątkowych *Pro Mazovia*, jako wyraz uznania dla dokonań na rzecz Województwa Mazowieckiego, 48 dyplomów uznania dla ww. organizacji oraz 817 imiennych dyplomów uznania dla działaczy społecznych.

(akta kontroli tom I str. 213-247, 466-535, tom IV str. 4-680, tom VI str. 315-318)

W latach 2023-2025 do Urzędu wpływały również pisemne prośby organizacji pozarządowych o nawiązanie współpracy lub udzielenie wsparcia, którego im odmówiono. Przypadki odmowy dotyczyły w szczególności:
- próśb o wsparcie finansowe działań znajdujących się poza właściwością Samorządu Województwa lub niedotyczących zadań Samorządu (np. oczekiwanie wsparcia działalności danej organizacji pozarządowej, nie zaś konkretnego zadania);
- braku podstaw prawnych do udzielenia wsparcia finansowego przez Województwo Mazowieckie[71];
- wpływu ofert w trybie art. 19a udpp, które ze względu m.in. na nieuzupełnione braki formalne, brak celowości, brak środków finansowych zaplanowanych w budżecie Województwa Mazowieckiego otrzymywały odmowę wsparcia.
W kontrolowanym okresie wystąpiły ponadto przypadki pisemnych próśb organizacji pozarządowych do Samorządu Województwa Mazowieckiego o udostępnienie, najem lub sprzedaż nieruchomości na potrzeby prowadzonej przez nie działalności. Organizacje wskazywały konkretne parametry nieruchomości, którymi były zainteresowane (m.in. powierzchnia, lokalizacja). We wszystkich przypadkach odmówiono organizacjom ze względu na brak wolnych nieruchomości w zasobie Województwa Mazowieckiego, spełniających wskazane kryteria.

(akta kontroli tom II str. 559-561, 631-679)

Szczegółowym badaniem objęto przebieg konsultacji prowadzonych w 2024 r. dwóch aktów normatywnych, w których najliczniej udział brały podmioty trzecie, tj. projektów: (a) uchwały zmieniającej uchwałę Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie utworzenia Rady Seniorów Województwa Mazowieckiego i nadania jej statutu oraz (b) uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie Regulaminu przyznawania pomocy stypendialnej dla uczniów uzdolnionych, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji pobierających naukę w VII i VIII klasach szkoły podstawowej oraz liceach ogólnokształcących w ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 w roku szkolnym 2024/2025.
Ad (a). konsultacje przeprowadzono w oparciu o art. 10a ust. 1 w związku z art. 41 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa[72]. Projekt uchwały umieszczono na stronach mazovia.pl i dialog.mazovia.pl oraz w BIP Samorządu, wyłożono w Urzędzie oraz przekazano do jednostek samorządu terytorialnego województwa mazowieckiego (starostwa powiatowe oraz urzędy gminy, miasta, dzielnicy m.st. Warszawy) i przekazano do MRDPP. Sporządzono zestawienie złożonych uwag (w tym trzy od organizacji senioralnych). Uzyskano pozytywną opinię MRDPP, jako podmiotu wskazanego w art. 5 ust. 2 pkt 4 udpp;
Ad (b). projekt pn. „Mazowiecki program stypendialny dla uczniów uzdolnionych" był konsultowany z MRDPP i realizowany w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza

[71] Odpowiedź odmowna uwzględniała w takich przypadkach informację, że Urząd współpracuje z organizacjami pozarządowymi w sferze zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 udpp, o ile są one zadaniami Województwa określonymi innymi ustawami, w tym ustawą o samorządzie województwa. Powoływano się ponadto na obowiązujący roczny program współpracy, informując iż dedykowanym narzędziem finansowym jest otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych i wskazywano miejsce zamieszczania ogłoszeń konkursowych.

[72] Dz. U. z 2025 r. poz. 581, ze zm.

2021-2027[73]. Przeprowadzono konsultacje i uzyskano pozytywną opinię MRDPP. Ponadto przedłożono Mazowieckiej Radzie Oświatowej oraz Młodzieżowemu Sejmikowi Województwa Mazowieckiego, od których także uzyskał pozytywne zaopiniowanie. Konsultacje prowadzono na zasadzie art. 5 ust. 2 pkt 4 udpp. Forma konsultacji określony w art. 5 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy nie została zastosowana, gdyż projekt nie mieścił się w kategorii zadań, które mogą być zlecone do realizacji organizacjom pozarządowym lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ww. ustawy w ramach otwartego konkursu ofert[74].

(akta kontroli tom VI str. 49-50, 117-249)

Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy na 2024 r. dotyczyło współpracy wynikającej z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Inne formy współpracy, wynikające z odrębnych przepisów, ujmowano jedynie wtedy, gdy były powiązane z Programem współpracy.

(akta kontroli tom VI str. 40, 48)

1.7 W latach 2023-2025 nie wystąpiły przypadki udostępniania na preferencyjnych warunkach nieruchomości lub ich części, będących w dyspozycji Urzędu Marszałkowskiego, na potrzeby działalności organizacji pozarządowych. W Urzędzie nie ustalono regulacji wewnętrznych określających zasady w ww. zakresie.
W 2023 r. w ramach realizacji pozafinansowej współpracy ze Stowarzyszeniem Krakowski Alarm Smogowy w Urzędzie przeprowadzono akcję informacyjno-edukacyjną w zakresie ochrony powietrza, podczas której zorganizowano warsztaty dotyczące efektywnej komunikacji z mieszkańcami na temat wyzwań stojących przed samorządami w zakresie poprawy jakości powietrza. Na potrzeby realizacji tego zadania, w drodze porozumienia[75], bezkosztowo i okazjonalnie udostępniono salę konferencyjną Urzędu w pięciu terminach w maju i czerwcu 2023 r. Była to jedyna w kontrolowanym okresie forma współpracy, w ramach której udostępniono nieruchomości Urzędu organizacjom pozarządowym, w związku z realizacją Rocznego Programu współpracy na 2023 r.

(akta kontroli tom V str. 6, 16, tom VI str. 48-49, 107-116)

1.8 W Programie współpracy na 2024 r.[76] wskazano, że bieżącym jego monitoringiem zajmują się Pełnomocnik Marszałka ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, właściwe merytoryczne komórki organizacyjne i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne[77]. Określono także,

---

[73] Priorytet VII „Fundusze Europejskie dla nowoczesnej i dostępnej edukacji na Mazowszu", Działanie 7.2 „Wzmocnienie kompetencji uczniów" i współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i krajowych środków publicznych. Jest to projekt, dla którego corocznie opracowywany jest regulamin przyznawania pomocy stypendialnej i zgodnie z art. 18 pkt 19a ustawy o samorządzie województwa jest przyjmowany uchwałą Sejmiku Województwa.

[74] Podstawę realizacji projektu stanowi dokument pn. Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 oraz Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027, w którym zostało wskazane, że projekt „Mazowiecki program stypendialny dla uczniów uzdolnionych" w trybie niekonkurencyjnym będzie realizowany przez Departament Edukacji Publicznej i Sportu Urzędu i prowadzony w zakresie wsparcia stypendialnego uczniów z grup defaworyzowanych, znajdujących się w trudnej sytuacji społeczno – ekonomicznej.

[75] Porozumienie nr B/UMWM-UU/POR/PZ/91/2023 z dnia 8 kwietnia 2023 r. zawarte pomiędzy Marszałkiem Województwa Mazowieckiego a Zastępcą Prezesa Zarządu Stowarzyszenia Krakowski Alarm Smogowy. Porozumienie określało zapewnienie po stronie Urzędu: sal szkoleniowych i drobnego poczęstunku dla uczestników, a po stronie Stowarzyszenia trenera prowadzącego warsztaty.

[76] Rozdział 8. Sposób oceny realizacji Programu.

[77] Tożsame zapisy zawarto w Programach współpracy na 2023 r. i na 2025 r.

że Urząd opracowuje sprawozdanie zbiorcze z realizacji Programu na podstawie danych przedstawionych przez ww. komórki i jednostki organizacyjne.

Ocena realizacji Programu współpracy na 2024 r., zgodnie z ustalonymi regułami, została przeprowadzona przez komórki merytoryczne Urzędu (tj. siedem departamentów i Kancelarię Marszałka, bezpośrednio realizujących zadania publiczne ujęte w Programie) oraz MCPS, jedyną wojewódzką samorządową jednostkę organizacyjną biorącą udział w realizacji zaprogramowanej współpracy. Oparto ją na jednostkowych sprawozdaniach z realizacji poszczególnych zadań publicznych, dokumentacji konkursowej na ich realizację oraz zestawieniach finansowych i budżetowych, a także dokumentacji kontrolnej zadań, dla których tego rodzaju czynności przeprowadzono. Zbiorczy efekt oceny w postaci sprawozdania z realizacji Programu na 2024 r. został pozytywnie zaopiniowany w dniu 21 maja 2025 r. przez MRDPP[78].

(akta kontroli tom I str. 118-119, 206-207, 312-313, tom VI str. 46-47, 319-320)

Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że wyniki oceny realizacji rocznych Programów współpracy były wykorzystywane w procesie przygotowania programu współpracy na kolejny rok, mimo że ewaluacja nie była uwidoczniona w osobnym dokumencie. Według wyjaśnień Dyrektora wynikało to m.in. z braku ustawowego wymogu tworzenia takiego dokumentu i praktycznego charakteru współpracy. Wyjaśnił również, że kluczowym wskaźnikiem mierzalnym był wskaźnik z Księgi Zarządzania Procesami (90% realizacji zadań priorytetowych), który został osiągnięty.

(akta kontroli tom VI str. 38-40, 47)

1.9 Zarząd Województwa Mazowieckiego przedłożył Sejmikowi Województwa Mazowieckiego sprawozdanie z realizacji rocznego programu współpracy na 2023 r. w załączniku do uchwały Zarządu nr 94/4/24 z dnia 28 maja 2024 r. oraz na 2024 r. w załączniku do uchwały Zarządu nr 1056/87/25 z dnia 27 maja 2025 r. Ww. sprawozdania zostały zaakceptowane przez Sejmik Województwa Mazowieckiego odpowiednio na sesji w dniu 25 czerwca 2024 r. oraz w dniu 24 czerwca 2025 r.[79]
Za sporządzenie sprawozdań i wykonanie ww. uchwał Zarządu, w tym ich publikacje odpowiedzialna była Pełnomocnik Marszałka ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Sprawozdania opublikowano w BIP Urzędu oraz na stronie dialog.mazovia.pl odpowiednio: 10 czerwca 2024 r. oraz 25 czerwca 2025 r.

(akta kontroli tom I str. 133-165, 213-247, 326-327)

Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że publikacja sprawozdań z realizacji rocznego programu współpracy w BIP następuje co do zasady w czerwcu, po akceptacji Sejmiku Województwa Mazowieckiego.

(akta kontroli tom II str. 554-555, 558-559, 564-630)

Szczegółowym badaniem objęto sporządzenie sprawozdania z realizacji Programu współpracy na 2024 r. Sprawozdanie opracowano na podstawie danych, dokumentów i informacji zawartych w:

---

[78] Uchwała Nr 207/2025 Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego z dnia 21 maja 2025 r. w sprawie zaopiniowania przez (...) Radę (...) sprawozdania z realizacji Rocznego programu współpracy (...) na 2024 rok.

[79] Stanowiska Sejmiku Województwa zostały ujęte w protokołach obrad: Protokole nr II/24 obrad II sesji Sejmiku Województwa, która odbyła się w dniu 25 czerwca 2024 r. w Warszawie (dotyczy sprawozdania za 2023 r.) oraz Protokole nr V/25 obrad XIV sesji Sejmiku Województwa, która odbyła się z w dniu 24 czerwca 2025 r. w Warszawie (dotyczy sprawozdania za 2024 r.).

- jednostkowych sprawozdaniach z realizacji poszczególnych zadań publicznych przedkładanych przez Zleceniobiorców[80] do komórek organizacyjnych Urzędu i MCPS;
- zbiorczych sprawozdaniach cząstkowych z realizacji zleconych zadań publicznych, przygotowanych przez komórki merytoryczne Urzędu oraz MCPS w zakresie przypisanych im obszarów współpracy (obszarów działalności)[81] i tych, za które odpowiadają – zgodnie procesem określonym w Księdze Zarzadzania Procesami Urzędu nr kod:KZSAZ12-W-5.2/OR[82] oraz analizy działań podejmowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi ujętej w sprawozdaniu cząstkowym;
- protokołach komisji konkursowych opiniujących oferty w otwartych konkursach ofert;
- wykazach otwartych konkursów ofert i rejestrach umów na dofinansowane zadania;
- wykazach dofinasowań na zadania w trybie art. 19a udpp;
- danych budżetowych (uwzględniających zmiany kwot na obszary współpracy – sfery działalności, przesunięcia i zwroty środków);
- wynikach kontroli;
- opinii wyrażonej w uchwale MRDPP[83] po dokonaniu weryfikacji projektu sprawozdania.

Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że sporządzenie sprawozdania z realizacji Programu w 2024 r. poprzedzone było wewnętrzną analizą zrealizowanych mierników wykazanych przez komórki merytoryczne Urzędu i MCPS, dokonaną w Biurze Dialogu i Inicjatyw Społecznych Departamentu Organizacji UMWM oraz oceną w powyższym zakresie dokonaną przez Pełnomocnika Marszałka ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.

(akta kontroli tom I str. 320-322, tom IV str. 1-680, tom VI str. 40, 47-48)

Analiza sprawozdania z realizacji Programu współpracy na 2024 r. wykazała m.in., że zaprezentowane w nim dane dotyczące:
- liczby realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi zadań publicznych nie odzwierciedlają faktycznej liczby tych zadań, zrealizowanych w 2024 r.,
- wartości środków finansowych wskazanych jako zaplanowane w Programie na 2024 r. różnią się od faktycznie zaplanowanych środków w 2024 r.;
- wartości środków finansowych przyznanych na realizację zadań zapisanych w Programie na 2024 r. na podstawie zawartych umów różni się od faktycznej wartości umów – szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom I str. 226-227, 246, 393-412, 449-451)

W toku kontroli ustalono różnice pomiędzy wartością wykorzystanych dotacji (środków finansowych) udzielonych na zadania publiczne na podstawie Programu współpracy na 2024 r. ujętymi w Sprawozdaniu za 2024 r. (117 587 786,57 zł), a danymi dotyczącymi wykorzystania dotacji przedstawionymi kontrolującym (117 573 043,20 zł), co było wynikiem - jak wyjaśniła Zastępca Dyrektora Departamentu Organizacji ds. Kadr i Płac Urzędu - zwrotów kwot dotacji

---

[80] Określonych i zgodnych ze wzorem sprawozdania ujętym w rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do spraw pożytku publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r. poz. 2057).

[81] W oparciu o pismo znak: OR-OP.613.6.2025.MK Pełnomocnika Marszałka ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi z dnia 11 marca 2025 r.

[82] Proces: budowanie partnerstwa lokalnego; podproces: opracowanie i sprawozdanie z realizacji rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi.

[83] Uchwała nr 207/2025 MRDPP z dnia 21 maja 2025 r. w sprawie zaopiniowania przez MRDPP sprawozdania z realizacji Rocznego programu współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok.

uzyskanych w wyniku postępowań windykacyjnych, kontroli bądź korekty złożonych przez organizacje sprawozdań.

(akta kontroli tom I str. 246, 449-451, tom II str. 556, 563)

1.10 Odnośnie do zidentyfikowanych w Urzędzie w kontrolowanym okresie korzyści wynikających ze współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi Zastępca Dyrektora Departamentu Organizacji Urzędu wyjaśniła, że dotyczyły one następujących kwestii:
a) lepszego rozpoznania potrzeb społecznych – tj. organizacje pozarządowe jako działające blisko ludzi, jako pierwsze dostrzegają lokalne problemy, dzięki czemu Urząd otrzymuje rzetelne informacje o rzeczywistych potrzebach mieszkańców, co pozwala na realizację zadań zgodnie z ich potrzebami;
b) większej skuteczności i elastyczności działań publicznych – tj. organizacje pozarządowe często działają szybciej niż administracja publiczna, nie są ograniczone rozbudowaną strukturą, więc reagują natychmiast tam, gdzie sytuacja tego wymaga, dzięki czemu Urząd zyskuje partnera, który uzupełnia jego działania o praktyczne, oddolne rozwiązania;
c) innowacyjności i „świeżości" pomysłów – organizacje pozarządowe są źródłem społecznych innowacji, wnoszą nowe metody pracy, nowoczesne podejście do edukacji, kultury czy pomocy społecznej. Współpraca z nimi otwiera Urząd na nowe perspektywy i nieszablonowe rozwiązania;
d) budowania zaufania społecznego – współdziałanie Urzędu z organizacjami pozarządowymi jest dla mieszkańców sygnałem, że instytucje samorządowe są otwarte na dialog i gotowe do współpracy, co służy budowaniu kultury zaufania i partnerstwa;
e) wzmacniania wspólnoty lokalnej – wspólne działania Urzędu i organizacji pozarządowych wzmacniają więzi społeczne. Projekty, wydarzenia i inicjatywy lokalne tworzą przestrzeń współodpowiedzialności i aktywności obywatelskiej.

Natomiast odnośnie do trudności wynikających ze współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi Zastępca Dyrektora Departamentu Organizacji Urzędu wyjaśniła, że dotyczyły one kwestii:
a) różnic organizacyjnych – Urząd funkcjonuje według określonych przepisów i procedur, natomiast organizacje pozarządowe oczekują podejścia bardziej elastycznego i mniej sformalizowanego. Wskazują, że realizacja zadań publicznych wymaga od nich znacznie bardziej złożonych procedur, niż w przypadku podmiotów komercyjnych. Przykładem są przedsiębiorcy, którzy rozliczają się za wykonaną usługę poprzez wystawienie faktury, natomiast organizacje pozarządowe zobowiązane są do spełnienia szeregu dodatkowych obowiązków: konieczności bieżącego informowania o zmianach w realizacji zadania, prowadzenia szczegółowej dokumentacji, sporządzania sprawozdań i wyjaśnień, poddania się procedurom kontrolnym. Organizacje pozarządowe pomimo świadomości konieczności złożenia podpisanych sprawozdań z realizacji zadań konkursowych w określonych ustawowo terminach, wielokrotnie składają sprawozdania po upływie wyznaczonego terminu. Skutkuje to obowiązkiem zawiadomienia Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych, co generuje dodatkowe obowiązki po stronie Urzędu. W realizowanych konkursach widoczna jest dominacja dużych doświadczonych organizacji pozarządowych. Mniejsze podmioty mają ograniczone możliwości przebicia się i konkurowania, głównie ze względu na brak odpowiedniego zaplecza organizacyjnego oraz doświadczenia w pisaniu wniosków;
b) błędów wynikających z rutyny – zdarza się, że organizacje pozarządowe nie analizują szczegółowo nowych ogłoszeń konkursowych i powielają projekty z poprzednich lat, a ogłoszenia

i zasady ulegają zmianom, co skutkuje odrzuceniem wniosków na etapie weryfikacji formalnej lub uzyskaniem niższej liczby punktów na etapie opiniowania merytorycznego.

(akta kontroli tom VI str. 3, 7-8)

Urząd nie posiadał danych o liczbie działających na terenie Województwa Mazowieckiego organizacji pozarządowych. Natomiast liczba organizacji pozarządowych, z którymi współpracowały w latach 2023-2025 poszczególne komórki organizacyjne Urzędu (wskazane w punkcie 1.1) lub które zwracały się z prośbami, inicjatywami, wnioskami itp. do Urzędu wyniosła łącznie 3438.

(akta kontroli tom VI str. 4, 8-9, 14, tom VII str. 502-523)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Sprawozdaniu z realizacji Programu współpracy na 2024 r. nie zapewniono rzetelności danych w porównaniu do faktycznego poziomu realizacji zadań publicznych w 2024 r., tj. w Tabeli 1 pn. „Wykorzystanie środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu w 2024 roku" zaprezentowano informację:

a) o łącznym zrealizowaniu 132 zadań (kolumna 1[84]), gdy faktycznie zrealizowano 145 ze 146 zaplanowanych zadań (w tym 124 zadania wieloletnie i jednoroczne ogłoszone w 2024 r. oraz 22 zdania wieloletnie ogłoszone przed 2024 r.);

Zastępca Dyrektora Departamentu Organizacji ds. Kadr i Płac Urzędu wyjaśniła, że informacja o 132 zadaniach zrealizowanych, dotyczy zadań, na które ogłoszono otwarte konkury ofert w 2024 r. Na niektóre zadania były ogłoszone ponownie konkursy ofert (dotyczące ogółem 124 zadań). Zwiększona liczba zadań wynikała również z uwzględnienia tych zadań, w zakresie których zmieniono stosowną uchwałą termin ogłoszenia konkursu/obowiązywania umowy. W 2024 r. realizowane były również 22 zadania wieloletnie na podstawie umów wieloletnich (otwarte konkursy ofert były ogłaszane w latach 2022-2023);

(akta kontroli tom I str. 219-225, 393-413, tom II str. 556, 562-563)

b) o wartości środków finansowych zaplanowanych w Programie na 2024 r. (kolumna 2) w kwocie 119 233 304,00 zł, gdy faktyczna wartość zaplanowanych środków to 119 256 807,00 zł;

Zastępca Dyrektora Departamentu Organizacji ds. Kadr i Płac Urzędu wyjaśniła, że różnica kwot wykazanych w sprawozdaniu w porównaniu z podsumowaniem danych zawartych w tabelach otrzymanych z komórek merytorycznych Urzędu wynika z błędnego podsumowania na etapie przygotowywania sprawozdania, danych zbiorczych w tabeli (w excelu) oraz podania w tabeli omyłkowej łącznej kwoty po zmianach w jednej ze sfer działalności.

Brak zgodności dotyczył także wykazanych w Sprawozdaniu[85] danych o wartości środków finansowych przyznanych na realizację zadań zapisanych w Programie na 2024 r. na podstawie

[84] A także punkt. V. Podsumowanie.

[85] W pkt II. Współpraca finansowa oraz na Wykresie 1. Kwota dotacji przekazana organizacjom pozarządowym w latach 2020-2024.

zawartych umów w kwocie 118 945 047,36 zł[86], podczas gdy faktyczna wartość umów to 118 866 067,83 zł.

Zastępca Dyrektora Departamentu Organizacji ds. Kadr i Płac Urzędu wyjaśniła, że różnica pomiędzy kwotą wykazaną w sprawozdaniu oraz kwotą uzyskaną po podsumowaniu danych z komórek merytorycznych Urzędu wynika z błędnego podsumowania danych zbiorczych na etapie przygotowywania sprawozdania.

(akta kontroli tom I str. 217, 219-226, 449-451, tom II str. 556, 563)

Ocena cząstkowa

W Urzędzie opracowano Roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi dla poszczególnych trzech lat kontrolowanego okresu, przyjęte stosownymi uchwałami Sejmiku Województwa Mazowieckiego, w terminach zgodnych z wymogami udpp i w sposób zapewniający możliwość ich obowiązywania i realizowania w latach, na które zostały uchwalone. Program współpracy na 2024 r., jak i jego nowelizacja zostały poddane konsultacjom z organizacjami pozarządowymi, jednostkami samorządu terytorialnego i MRDPP. Program ten korelował w zakresie celów i zadań w nim ujętych z dokumentami strategicznymi i sektorowymi wskazanymi w jego treści. Do określonych w ww. Programie celu nadrzędnego i działań służących jego realizacji nie przypisano zwymiarowanych rezultatów. Zawarte w Programie mierniki efektywności określono bez wyznaczenia ich wartości docelowych, tj. w sposób pozwalający zmierzyć m.in. liczbę, czy rodzaj podejmowanych przedsięwzięć, ale nie pozwalający ustalić przy jakim poziomie realizacji tych mierników cele programu będzie można uznać za osiągnięte. Jedyny zwymiarowany wskaźnik (miernik), którym był procent realizacji zadań priorytetowych wskazanych w Programie współpracy służący osiągnięciu celu nadrzędnego, wynikał z obowiązującej w Urzędzie Księgi zarządzania procesami i w 2024 r. został zrealizowany. W Urzędzie opracowano i terminowo przekazano Sejmikowi Województwa sprawozdania z realizacji rocznych programów współpracy za 2023 i za 2024 r. W analizowanym sprawozdaniu za 2024 r. stwierdzono nieprawidłowość dotyczącą niezapewnienia rzetelności prezentowanych danych w porównaniu do faktycznego ich poziomu, co dotyczyło: liczby zrealizowanych zadań, wartości środków finansowych zaplanowanych w Programie na 2024 r. oraz wartości środków finansowych przyznanych na realizację zadań na podstawie zawartych umów.

2. Udzielanie i rozliczanie dotacji na zadania publiczne zlecone organizacjom pozarządowym oraz rezultaty realizacji tych zadań

Opis stanu faktycznego

2.1 W latach 2023-2025 Urząd Marszałkowski udzielił 3091 organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 udpp dotacji na łączną kwotę 154 567,2 tys. zł, w tym

[86] Jako suma wartości dotacji udzielonych po przeprowadzeniu otwartych konkursów ofert (116 730 520,36 zł) oraz „małych dotacji" udzielonych na podstawie art. 19a udpp (2 214 527,00 zł).

w 2023 r. – 1768 organizacjom na kwotę 41 599,2 tys. zł, w 2024 r. – 1924 organizacjom na kwotę 53 327,2 tys. zł i do 30 września 2025 r. – 1469 organizacjom na kwotę 59 640,8 tys. zł. UMWM zawarł 5733 umów dotacji na kwotę 148 772,6 tys. zł w trybie otwartego konkursu ofert[87] i 775 umów dotacji na kwotę 5 794,6 tys. zł w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a udpp[88], co stanowiło 3,9% wszystkich udzielonych dotacji.

(akta kontroli tom VII str. 430, 522-523)

2.2 W Urzędzie Marszałkowskim przeprowadzano otwarte konkursy ofert zgodnie z Rocznymi programami współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 udpp na poszczególne lata objęte kontrolą. Programy zawierały m.in. cele, zasady i zakres współpracy Urzędu Marszałkowskiego z organizacjami pozarządowymi, priorytetowe zadania publiczne zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym i terminy realizacji poszczególnych zadań.

(akta kontroli tom II str. 29-455)

W latach objętych kontrolą w UMWM przeprowadzono 168 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, należących do 18 obszarów działalności ze sfery zadań publicznych, o której mowa art. 4 ust. 1 udpp, z czego 48 dotyczyło zadań realizowanych w 2023 r., 57 w 2024 r. oraz 63 do 30 września 2025 r.

(akta kontroli str. VII str. 522-523)

Szczegółowym badaniem objęto trzy otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 udpp w 2024 r. Poddane analizie konkursy zostały ogłoszone w terminach zaplanowanych w programie współpracy na 2024 r., tj. w I kwartale 2024 r.:

- *Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej* zadanie pn. *Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza na podstawie wyników Systemu Sportu Młodzieżowego*[89] – 9 stycznia 2024 r.[90];
- *Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego* zadanie pn. *Zakup instrumentów muzycznych dla orkiestr na Mazowszu*[91] – 23 stycznia 2024 r.[92];
- *Ratownictwo i ochrona ludności* zadanie pn. *Utrzymanie gotowości ratowniczej na obszarach wodnych województwa mazowieckiego*[93] – 30 stycznia 2024 r[94].

(akta kontroli tom VII str. 431-439)

Ogłoszenia o poddanych analizie konkursach zostały opublikowane w prawidłowy sposób, tj. na stronach internetowych Urzędu Marszałkowskiego[95], elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie UMWM oraz tablicach ogłoszeń jego delegatur, zawierały informacje dotyczące: rodzaju zadania, wysokości środków publicznych przeznaczonych na realizację, zasad przyznawania dotacji, terminów i warunków realizacji, terminów składania ofert, trybów i kryteriów stosowanych przy

---

87 W 2023 r. – 1889 umów na kwotę 39 569,6 tys. zł, w 2024 r. – 2170 na kwotę 51 379,2 tys. zł, w 2025 r. – 1674 na kwotę 57 823,8 tys. zł.

88 W 2023 r. – 278 umów na kwotę 2 029,6 tys. zł, w 2024 r. – 262 na kwotę 1 948,0 tys. zł, w 2025 r. – 235 na kwotę 1 817,0 tys. zł.

89 Dalej: Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza.

90 Uchwała nr 78/464/24 Zarządu Województwa Mazowieckiego.

91 Dalej: Zakup instrumentów muzycznych.

92 Uchwała nr 183/467/24 Zarządu Województwa Mazowieckiego.

93 Dalej: Utrzymanie gotowości ratowniczej.

94 Uchwała nr 195/469/24 Zarządu Województwa Mazowieckiego.

95 mazovia.pl, dialog.mazovia.pl.

wyborze ofert i zrealizowanych przez UMWM w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym oraz prawidłowo określały terminy do składania ofert[96], co było zgodne z art. 13 ust. 1-4 udpp i Zasadami przyznawania i rozliczania dotacji z budżetu Województwa Mazowieckiego przyznawanych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 udpp[97].

(akta kontroli VII str. 431-464)

2.3 Komisje konkursowe zostały powołane zgodnie z wymogami udpp, trybem wskazanym w Rocznych programach współpracy oraz Zasadami przyznawania i rozliczania dotacji. W ramach otwartego naboru osób do udziału w pracach komisji konkursowych tylko w przypadku konkursu *Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza* wpłynęło jedno zgłoszenie z organizacji pozarządowej, niebiorącej udziału w ww. konkursie. W dwóch pozostałych konkursach nie wpłynęły takie zgłoszenia. Do udziału w pracach komisji swoich przedstawicieli wskazywała także MRDPP[98]. Ponadto do prac komisji w ramach konkursu *Utrzymanie gotowości ratowniczej* został powołany ekspert - specjalista w zakresie sprzętu ratownictwa wodnego, z głosem doradczym. Zarząd Województwa Mazowieckiego uchwałami powołał członków komisji konkursowych[99]. Członkowie komisji konkursowych złożyli oświadczenia o bezstronności i poufności przed udostępnieniem ofert do opiniowania[100].

(akta kontroli tom VII str. 431-464)

2.4 Przy ocenie i wyborze badanych ofert członkowie komisji zobowiązani byli do postępowania zgodnie z art. 15 ust. 1 i 2 udpp i § 11 Zasad przyznawania i rozliczania dotacji, tj. oceny ofert pod kątem spełniania wszystkich wymaganych kryteriów: formalnych i merytorycznych. Komisje opiniowały oferty, przyznając punkty za spełnienie poszczególnych kryteriów, zgodnie z załącznikiem nr 5 do Zasad przyznawania i rozliczania dotacji, dotyczących m.in. oceny: możliwości realizacji zadania publicznego, proponowanej jakości wykonania zadania i kwalifikacji osób uczestniczących w realizacji zadania, kalkulacji kosztów, w tym udział wkładu własnego finansowego, warunków zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami i innych kryteriów wynikających ze specyfiki zadania konkursowego.

(akta kontroli str. II str. 29-455)

W badanych trzech konkursach wpłynęło 91 ofert, z czego 15 nie spełniło wymogów formalnych, a 76 zostały zakwalifikowane do zawarcia umów.

(akta kontroli tom VII str. 431-464)

W jednej z ofert[101], złożonej w konkursie *Zakup instrumentów muzycznych,* podczas oceny według kryterium „Ocena warunków zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami"

---

96 Uchwała nr 183/467/24 Zarządu Województwa Mazowieckiego z 23 stycznia 2024 r., nr 195/469/24 z 30 stycznia 2024 r., nr 78/464/24 z 9 stycznia 2024 r. uzgodnione z MRDPP.

97 Uchwała nr 2014/453/23 Zarządu Województwa Mazowieckiego z 5 grudnia 2023 r., dalej: Zasady przyznawania i rozliczania dotacji.

98 W uchwałach: nr 58/2024 z 26 lutego 2024 r., nr 63/2024 z 5 marca 2024 r., nr 66/2024 z 7 marca 2024 r.

99 Nr 440/476/24 z 27 lutego 2024 r., nr 563/480/24 z 19 marca 2024 r., nr 616/482/24 z 25 marca 2024 r.

100 29 lutego 2024 r., 19 marca 2024 r., 26 marca 2024 r.

101 Oferta nr 33 - Ochotnicza Straż Pożarna w Sannikach.

oferentowi przyznano 5 pkt (w skali 0-5), pomimo braku informacji o zapewnieniu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości.*

(akta kontroli tom III str. 1-18, tom VII str. 440-477)

Treść sześciu badanych ofert[102] w konkursie *Zakup instrumentów muzycznych* nie wskazywała na wystąpienie ryzyka w trakcie realizacji zadania oraz planowanego sposobu minimalizacji ryzyka, za którą oferenci otrzymali od dwóch do czterech punktów.

(akta kontroli tom III str. 1-18, 63-78, 111-125, 164-177, 208-222, 257-273, tom VII str. 440-447)

Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że komisja konkursowa przyznając punkty w ww. kryterium uwzględniła charakter zadania publicznego polegającego na zakupie instrumentów muzycznych dla orkiestr na Mazowszu, które miało charakter techniczny i wiązało się z niskim poziomem ryzyka w realizacji zadania. Przyznawanie punktów następowało w wyniku oceny stopnia opisu realizacji zadania, kompletności harmonogramu, wskazanego doświadczenia oferenta oraz realności planu realizacji zakupu. Zróżnicowanie punktacji wynikało z różnic w zakresie ww. elementów.

(akta kontroli tom VII str. 513-514)

W dziewięciu z 20 badanych ofert[103] w kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania proponowano stawki jednostkowe[104] lub wartość całego działania[105], nie zamieszczono natomiast informacji o sposobie ich ustalenia w odniesieniu do stawek rynkowych. Komisje konkursowe, oceniające te oferty przyznały punkty według kryterium dotyczącego „Zgodności proponowanych stawek jednostkowych ze stawkami rynkowymi", w tym: w konkursie *Zakup instrumentów muzycznych* po 10 punktów (maksymalnych do zdobycia); w konkursie *Utrzymanie gotowości ratowniczej* – po jednym punkcie (z dwóch do zdobycia); w konkursie *Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza* – po trzy punkty (na trzy do zdobycia).

(akta kontroli tom VII str. 440-464)

Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że punktację za spełnianie poszczególnych kryteriów merytorycznych przyznały komisje konkursowe, zgodnie z Zasadami przyznawania i rozliczania dotacji. W trakcie posiedzenia komisji konkursowych punkty w przedmiotowym zakresie przyznane zostały na podstawie analizy treści złożonych ofert. W zakresie kryterium „Zgodność proponowanych stawek jednostkowych ze stawkami rynkowymi" opiniowanie merytoryczne ofert obejmowało weryfikację danych zawartych w ofertach i porównanie ich z orientacyjnymi cenami rynkowymi publikowanymi na ogólnodostępnych stronach internetowych. Punkty w ramach poszczególnych kryteriów przyznawane były w drodze konsensusu członków komisji konkursowych. Następnie wyłonione oferty zostały zarekomendowane do dofinansowania.

---

[102] Oferta nr 33 - Ochotnicza Straż Pożarna w Sannikach, 51 - Ochotnicza Straż Pożarna w Pienicach, 22 - Ochotnicza Straż Pożarna w Lewiczynie, 26 - Stowarzyszenie na rzecz rozwoju gminy Krzynowłoga Mała, 46 - Ochotnicza Straż Pożarna w Karczewie, 48 - Miejska Orkiestra Dęta w Makowie Mazowieckim.

[103] W tym: czterech złożonych w konkursie *Zakup instrumentów muzycznych* (oferta nr 33 - Ochotnicza Straż Pożarna w Sannikach, 51 - Ochotnicza Straż Pożarna w Pienicach, 22 - Ochotnicza Straż Pożarna w Lewiczynie, 26 - Stowarzyszenie na rzecz rozwoju gminy Krzynowłoga Mała); czterech złożonych w konkursie *Utrzymanie gotowości ratowniczej* (oferta 9 - Żyrardowskie Powiatowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, 3 - Legionowskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, 1 - Pułtuskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, 6 - Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Radomiu) i jednej złożonej w konkursie *Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza* (ES-SE-IV.614.6.2.2024 Mazowieckie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe).

[104] Oferty złożone w konkursie *Zakup instrumentów muzycznych* oraz *Utrzymanie gotowości ratowniczej.*

[105] W przypadku oferty ES-SE-IV.614.6.2.2024 Mazowieckie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe – działanie I i II.

(akta kontroli tom VII str. 509-510)

Wyniki oceny ofert były dokumentowane na kartach oceny formalnej i merytorycznej, sporządzanych dla każdej ocenianej oferty i opatrzonej podpisami wszystkich członków komisji uczestniczących w jej pracach, w sprawozdaniach z posiedzeń komisji konkursowych[106] oraz w wykazach złożonych ofert, uwzględniających również oferty niespełniające wymogów. W trakcie oceny merytorycznej dwóch ofert w konkursie *Utrzymanie gotowości ratowniczej* korzystano z wiedzy z eksperta w zakresie kosztów, które zostały wykazane w proponowanych zadaniach.

(akta kontroli tom VII str. 440-464)

2.5 Zakwalifikowanie badanych ofert do udzielenia dotacji nastąpiło zgodnie z § 11 ust. 5 Zasad przyznawania i rozliczania dotacji, tj. po uzyskaniu określonego limitu punktów, poniżej którego oferty nie były rekomendowane do uzyskania dotacji[107]. Ponadto badane oferty wybrane przez Urząd Marszałkowski do zawarcia umów dotacji służyły realizacji celów i rezultatów założonych w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2024 r.
Celem realizacji zadania pn. *Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza* było: promowanie oraz wspieranie rozwoju sportu i kultury fizycznej wśród mieszkańców Mazowsza z uwzględnieniem osiągnięć sportowych w różnych dyscyplinach sportowych, rozwój i podnoszenie umiejętności sportowych, w tym szkolenie sportowe oraz rywalizacja sportowa dzieci, młodzieży i dorosłych. Celem zadania pn. *Zakup instrumentów muzycznych* było: krzewienie i promocja lokalnej twórczości poprzez zakup instrumentów muzycznych z przeznaczeniem doposażenia orkiestr na Mazowszu zaś zadania pn. *Utrzymanie gotowości ratowniczej* - utrzymanie gotowości ratowniczej, prowadzenie działań ratowniczych na wodach śródlądowych oraz miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli na obszarze województwa mazowieckiego.

(akta kontroli tom VII str. 440-464)

2.6 Zarząd Województwa Mazowieckiego rozstrzygał wybór najlepszych ofert i udzielał dotacji na podstawie odrębnych uchwał[108]. W badanych konkursach uchwały ogłoszone były po pięciu, 12 i 17 dniach od posiedzenia komisji konkursowych. Ogłoszenia wyników konkursów zawierały nazwy oferentów, zadań publicznych i wysokość przyznanych środków publicznych, zgodnie z wymogami art. 15 ust. 2h udpp i Zasadami przyznawania i rozliczania dotacji. Zarząd Województwa Mazowieckiego uchwałami rozstrzygnął otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 udpp. W ramach konkursu:

- *Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza* złożono dwie oferty, w tym jedna oferta nie spełniła wymogów formalnych, komisja konkursowa zaopiniowała merytorycznie ofertę spełniającą wymogi formalne i zarekomendowała organizację pozarządową do udzielenia dofinansowania na realizację jednego zadania publicznego;

[106] Tj. w ramach konkursu: *Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza* z 29 lutego 2024 r., *Zakup instrumentów muzycznych* z 5 kwietnia 2024 r. i *Utrzymanie gotowości ratowniczej* z 12 kwietnia 2024 r.

[107] W konkursie: *Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza* – limit 75 pkt, *Utrzymanie gotowości ratowniczej* – 70 pkt, *Zakup instrumentów muzycznych* – 95 pkt.

[108] W konkursie: Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza – Uchwała nr 508/477/24 z 5 marca 2024 r.; Utrzymanie gotowości ratowniczej – Uchwała nr 837/490/24 z 22 kwietnia 2024 r.; Zakup instrumentów muzycznych uchwały: nr 823/488/24 z 16 kwietnia 2024 r., nr 378/10/24 z 2 lipca 2024 r. zmieniająca rozstrzygnięcie konkursu (zmiana osób upoważnionych do zawierania umów), nr 630/18/24 z 13 sierpnia 2024 r. zmieniająca (korekta nazwy oferenta).

- *Zakup instrumentów muzycznych* złożono 74 oferty, wymogów formalnych nie spełniło 12 ofert, komisja konkursowa zaopiniowała merytorycznie 62 oferty, Zarząd Województwa Mazowieckiego przyznał dofinansowanie na realizację 62 zadań publicznych;
- *Utrzymanie gotowości ratowniczej* - w ramach konkursu złożono 15 ofert, wymogów formalnych nie spełniła jedna oferta, komisja konkursowa zweryfikowała merytorycznie 14 ofert, Zarząd Województwa Mazowieckiego przyznał dofinansowanie na realizację 13 zadań publicznych, jedna oferta nie osiągnęła zakładanej liczby punktów.

(akta kontroli tom VII str. 440-464)

2.7 Na 20 badanych ofert siedem oceniono negatywnie na etapie weryfikacji formalnej. Przyczynami odrzucenia ofert było niespełnienie warunków pod względem podmiotowym, (tj. oferent nie był organizacją pozarządową) lub braki w ofertach (brak informacji o prowadzeniu orkiestry, brak opisu sposobu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie realizowanego zadania). Brak tego ostatniego opisu w ofercie skutkował niemożliwością złożenia zastrzeżeń, zgodnie z Kryteriami wyboru oferty – część VII załączników nr 1 do Uchwał Zarządu Województwa Mazowieckiego w sprawie ogłoszenia konkursów: 78/464/24 z 9 stycznia 2024 r. i 195/469/24 z 30 stycznia 2024 r. W konkursie *Zakup instrumentów muzycznych,* zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 15 ust. 2i udpp przekazano uzasadnienie odrzucenia oferty oferentowi, który wystąpił z takim żądaniem[109]. W przypadku konkursu *Utrzymanie gotowości ratowniczej,* po uzupełnieniu wymaganych dokumentów potwierdzających wpis do rejestru jednostek współpracujących w systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne przywrócono do powtórnej oceny ofertę, która w ostateczności jednak nie uzyskała progu punktów wymaganych do otrzymania dotacji.

(akta kontroli tom VII str. 440-464)

2.8 Kontrolą objęto dziewięć umów[110] zawartych w wyniku rozstrzygnięcia trzech konkursów. Po ogłoszeniu wyników konkursów UMWM zawarł te umowy bez zbędnej zwłoki, co było zgodne z art. 15 ust. 4 udpp. Ww. umowy zostały zawarte w terminach umożliwiających realizację zleconych zadań publicznych.

(akta kontroli tom VII str. 440-464)

2.9 Umowy dotacji na realizację zadań wybranych w ramach badanych konkursów zawierano zgodnie z ramowym wzorem, określonym w Załączniku nr 8 do Zasad przyznawania i rozliczania dotacji oraz w załączniku nr 3 do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego z 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań[111]. Ww. umowy zawierały szczegółowy opis zadania, wskazywały jaki cel miała realizować dotacja

---

[109] Zastrzeżenie nr KP-VII.614.4.4.2024.WK z 17 kwietnia 2024 r.

[110] Nr W/UMWM-UU/UM/ES/3078/2024 z 20 marca 2024 r. z Mazowieckim Zrzeszeniem Ludowym Zespoły Sportowe; W/UMWM/UM/KP/7957/2024 z 13 września 2024 r. z Ochotniczą Strażą Pożarną w Sannikach; W/UMWM/UM/KP/7909/2024 z 17 września 2024 r. z Ochotniczą Strażą Pożarną w Pienicach; W/UMWM/UM/KP/6338/2024 z 29 lipca 2024 r. z Ochotniczą Strażą Pożarną w Lewiczynie; W/UMWM/UM/KP/6362/2024 z 7 sierpnia 2024 r. ze Stowarzyszeniem na rzecz rozwoju gminy Krzynowłoga Mała; W/UMWM-UU/UM/OR/5005/2024 z 1 lipca 2024 r. z Stowarzyszeniem Legionowskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe; W/UMWM-UU/UM/OR/5019/2024 z 1 lipca 2024 r. z Piaseczyńskim Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym; W/UMWM-UU/UM/OR/5025/2024 z 1 lipca 2024 r. ze Stołecznym Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym; W/UMWM-UU/UM/OR/5028/2024 z 1 lipca 2024 r. z Żyrardowskim Powiatowym Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym.

[111] Dz. U. poz. 2057, ze zm.

i w jakim terminie miało zostać wykonane zadanie, określały kwotę dotacji i sposób, w jaki będzie ona przekazywana, precyzowały datę, do której dotacja może być wykorzystana. Ww. umowy posiadały kompletne załączniki: zaktualizowane oferty realizacji zadania publicznego, kopię aktualnego wyciągu z właściwego rejestru lub ewidencji i oświadczenie zleceniobiorcy w sprawie rozliczenia dotacji i były podpisane przez strony. Badane umowy, aneks[112] oraz zaktualizowane oferty stanowiące załączniki do umów dotacji nie wprowadzały zmian sprzecznych z założeniami konkursu, a także służyły realizacji celów i rezultatów założonych w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2024 r. Przyznane w ramach realizacji umów środki zostały przyznane na zadania, które nie mogły być realizowane w ramach pozafinansowych form współpracy UMWM z organizacjami pozarządowymi.

(akta kontroli tom VII str. 440-464)

2.10 Urząd Marszałkowski przekazywał środki finansowe na realizację zadań zleconych organizacjom pozarządowym w terminach określonych w umowach[113].

(akta kontroli tom VII str. 440-464)

2.11 Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że w Urzędzie Marszałkowskim wprowadzono mechanizmy zabezpieczające przed dopuszczeniem do podwójnego finansowania kosztów realizacji zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym wynikające z Zasad przyznawania i rozliczania dotacji. M.in. w § 1 pkt 19–20 ww. zasad wskazano, że wkład własny finansowy to środki własne oferenta lub pozyskane przez niego spoza budżetu województwa mazowieckiego. Jako wkład własny wyłączone zostały środki partnera/współorganizatora, jeśli nie zostały przekazane oferentowi do dysponowania. Zapobiegało to sytuacji, w której koszty pokazywane jako wkład własny byłyby finansowane przez innego grantodawcę lub partnera i jednocześnie rozliczane wobec Urzędu. Ponadto postanowienia § 5 i § 13 Zasad określały obowiązek wskazania źródeł finansowania w ofercie i aktualizacji kosztorysu. Oferent miał obowiązek przedstawienia pełnego budżetu zadania w ofercie wraz ze źródłem finansowania kosztów realizacji zadania oraz jeśli to konieczne, zaktualizowania kosztorysu po przyznaniu dotacji, co umożliwiło ocenę, czy poszczególne pozycje kosztowe są już finansowane z innego źródła. W § 6 Zasad wskazano też, że niekwalifikowalne są wydatki sfinansowane z innych źródeł. Zleceniobiorców zobowiązano natomiast m.in. do: prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej zadania publicznego, opisania jej zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych. W przypadku badanych umów stosowano: monitorowanie na stronie www.dialog.mazovia.pl list podmiotów składających oferty w innych otwartych konkursach ofert, wieloetapową ocenę formalną i merytoryczną ofert, pozwalającą na identyfikację projektów o zbliżonym lub tożsamym zakresie, roboczą wymianę informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi UMWM, wiedzę i doświadczenie pracowników, wynikające z wieloletniej współpracy z organizacjami

[112] Aneks nr 1 do umowy W/UMWM-UU/UM/ES/3078/2024 z 20 marca 2024 r. o realizację zadania publicznego pt. „Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza na podstawie wyników Systemu Sportu Młodzieżowego" z 17 grudnia 2024 r. dotyczący kosztorysu zadania oraz listy wyróżnionych zawodników i trenerów.

[113] Tj. *Ratownictwo i ochrona ludności* – umowy zawarte 1 lipca 2024 r., zlecenia przekazania dotacji – 4 lipca 2024 r., data przekazania dotacji – 10 lipca 2024 r.; *Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego* – umowy zawarte: 29 lipca, 7 sierpnia, 13 i 17 września 2024 r., zlecenia przekazania dotacji: 1 i 9 sierpnia, 18 września 2024 r., data przekazania dotacji: 8 i 19 sierpnia, 20 września 2024 r.; *Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej* – umowa zawarta 20 marca 2024 r., zlecenie przekazania dotacji – 20 marca 2024 r., data przekazania dotacji – 21 marca 2024 r.

pozarządowymi, co ułatwiało identyfikację projektów mogących generować ryzyko podwójnego finansowania.

(akta kontroli tom VII str. 494-502)

2.12 Badane umowy zawierały postanowienia dotyczące obowiązku złożenia sprawozdania końcowego w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadań publicznych. Zgodnie z zawartymi umowami UMWM miał prawo żądać, od beneficjentów, w wyznaczonym terminie, przedstawienia dodatkowych informacji, wyjaśnień oraz dowodów do sprawozdań. Żądanie to było wiążące dla beneficjentów. Badane sprawozdania z realizacji zadań publicznych zostały złożone terminowo tj. zgodnie z zawartymi umowami[114].

(akta kontroli tom III str. 19-29, tom VII str. 440-464)

2.13 W Urzędzie Marszałkowskim zweryfikowano złożone przez organizacje pozarządowe sprawozdania z wykonania zadań publicznych. Sprawozdania zawierały szczegółowy opis wykonania zadania, z uwzględnieniem informacji o poniesionych nakładach na wykonanie zadania z podziałem na wkład osobowy i rzeczowy, osiągniętych celów oraz zrealizowanych działań.

W przypadku zadania *Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza* do sprawozdania załączono zestawienie wydatków poniesionych na wykonanie zadania publicznego wraz ze wskazaniem źródeł ich finansowania. Weryfikacja sprawozdań polegała na porównaniu danych zawartych w sprawozdaniach z umowami i zaktualizowanymi ofertami. Zgodnie z wytycznymi RDPP w sprawie braku wymogu przedkładania załączników do oferty i sprawozdania z realizacji zadań publicznych[115] nie żądano od beneficjentów dodatkowych dokumentów stanowiących dowody księgowe.

Z czterech badanych sprawozdań w ramach zadania *Zakup instrumentów muzycznych* jedno zostało zaakceptowane bez wezwania do korekty[116]. Powodem korekty pozostałych trzech sprawozdań był: brak wskazania liczbowej skali działań zrealizowanych w ramach zadania, brak wymaganej umowami dokumentacji zdjęciowej zakupionych instrumentów, różnica pomiędzy wartością przyznanej dotacji a wartością dotacji z umowy oraz brak zamontowanej tablicy informacyjnej. Po uzupełnieniu braków sprawozdania zostały zaakceptowane przez UMWM[117].

Z czterech badanych sprawozdań złożonych w ramach zadania *Utrzymanie gotowości ratowniczej* dwa zostały zaakceptowane bez wezwania do korekty[118]. W przypadku jednego z nich[119] w dniu 21 lutego 2025 r. wpłynęło pismo członków WOPR z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli realizacji zadania. Kontrola wykazała konieczność korekty sprawozdania w zakresie wydatku

---

[114] Tj. *Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego* – 5 września 2024 r. oraz korekty: 23, 24 i 30 października 2024 r.; *Ratownictwo i ochrona ludności* – 21 stycznia 2025 r. oraz korekty: 25, 27 i 28 stycznia 2025 r.; *Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej* – 14 stycznia 2025 r.

[115] Uchwała nr 137 Rady Działalności Pożytku Publicznego z 18 grudnia 2020 r. w sprawie braku wymogu przedkładania załączników do ofert i sprawozdań z realizacji zadań publicznych. – stanowisko RDPP.

[116] W ramach umowy W/UMWM/UM/KP/6338/2024 z Ochotniczą Strażą Pożarną w Lewiczynie wykorzystano 33 tys. zł.

[117] W ramach umowy: W/UMWM/UM/KP/7957/2024 z Ochotniczą Strażą Pożarną w Sannikach wykorzystano 17 tys. zł i akceptacja korekty sprawozdania nastąpiła 31 stycznia 2025 r., W/UMWM/UM/KP/7909/2024 z Ochotniczą Strażą Pożarną w Pienicach wykorzystano 33,2 tys. zł, akceptacja korekty sprawozdania – 3-4 grudnia 2024 r., W/UMWM/UM/KP/6362/2024 ze Stowarzyszeniem na rzecz rozwoju gminy Krzynowłoga Mała wykorzystano 30 tys. zł, akceptacja korekty sprawozdania – 16-20 września 2024 r.

[118] W ramach umowy W/UMWM-UU/UM/OR/5005/2024 z Legionowskim Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym wykorzystano 120 tys. zł., W/UMWM-UU/UM/OR/5028/2024 z Żyrardowskim Powiatowym Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym – 111,1 tys. zł.

[119] Umowa W/UMWM-UU/UM/OR/5028/2024.

poniesionego po terminie określonym w umowie. W dniu 4 kwietnia 2025 r. beneficjent zwrócił wymaganą kwotę wraz z odsetkami. W przypadku sprawozdań z pozostałych dwóch umów wezwano do korekty z powodu rozbieżności pomiędzy kwotami ujętymi w szczegółowym opisie wykonania działań oraz kwotami w kalkulacji kosztów oraz konieczności doprecyzowania liczby godzin patroli i rozbieżności w zakresie faktycznej kwoty poniesionych wydatków w porównaniu z ofertą. Sprawozdania zostały zaakceptowane po korektach[120].

Sprawozdanie z zadania *Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza* zostało zaakceptowane w dniu 24 stycznia 2025 r. bez uwag, pomimo że nie zostało rzetelnie zweryfikowane, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Beneficjent zwrócił w dniu 8 stycznia 2025 r. 48,3 tys. zł niewykorzystanej dotacji, przyznanej w wysokości 5 500,0 tys. zł.

(akta kontroli tom VII str. 273-340, 440-464)

2.14 Przyznane dotacje wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem i osiągnięto założone cele i rezultaty. Wszystkie badane sprawozdania z realizacji zadań ostatecznie zostały zaakceptowane przez UMWM. W przypadku braku uwag do sprawozdań wysyłano pismo do beneficjenta o rozliczeniu zadania publicznego, natomiast w przypadku stwierdzonych błędów lub braków informacja o konieczności ich usunięcia lub uzupełnienia wysyłana była pocztą elektroniczną lub w generatorze Witkac. W ramach zadań:

- *Zakup instrumentów muzycznych:* celem realizacji zadania publicznego było kultywowanie, krzewienie i promocja lokalnej twórczości poprzez zakup instrumentów muzycznych z przeznaczeniem doposażenia w instrumenty muzyczne orkiestr na Mazowszu; wskaźniki rezultatów według oferty - potwierdzenie ilości oraz rodzaju zakupionych instrumentów muzycznych, w ramach realizacji umów zakupiono instrumenty muzyczne[121];
- *Utrzymanie gotowości ratowniczej:* celem zadania było utrzymanie gotowości ratowniczej, prowadzenie działań ratowniczych na wodach śródlądowych oraz w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli na obszarze województwa mazowieckiego, przykładowe wskaźniki rezultatów możliwe do osiągnięcia – liczba godzin przeprowadzonych dyżurów ratowniczych, liczba przeprowadzonych szkoleń: w zakresie obsługi sprzętu zakupionego w ramach realizacji zadania, dyżury psów ratowniczych i ich przewodników, liczba zakupionego sprzętu niezbędnego do utrzymania gotowości ratowniczej, w ramach zrealizowanych umów zapewniono gotowość ratowniczą i zakupiono sprzęt wskazany w ofertach[122];

---

[120] W ramach umowy: W/UMWM-UU/UM/OR/5019/2024 z Piaseczyńskim Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym wykorzystano 114 tys. zł i akceptacja korekty sprawozdania nastąpiła 13 lutego 2025 r., W/UMWM-UU/UM/OR/5025/2024 ze Stołecznym Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym wykorzystano 120 tys. zł i akceptacja korekty sprawozdania nastąpiła 19 lutego 2025 r.

[121] Zakupy potwierdzone w dokumentacji zdjęciowej dołączonej do sprawozdań, w ramach umów z: Ochotniczą Strażą Pożarną w Sannikach zakupiono: klarnet (2 sztuki), kornet (1 sztuka), saksofon (2 sztuki), tuba (1 sztuka); Ochotniczą Strażą Pożarną w Pienicach - klarnet basowy, 2 klarnety, talerze marszowe, waltornia, tuba, kornet; Ochotniczą Strażą Pożarną w Lewiczynie - talerze marszowe, perkusja, 2 klarnety, saksofon altowy, trąbka; Stowarzyszeniem na rzecz rozwoju gminy Krzynowłoga Mała - flet poprzeczny, flet piccolo, klarnet, 3 trąbki, 2 saksofony altowe, saksofon tenorowy, puzon, bęben marszowy.

[122] W ramach umów z: Piaseczyńskim Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym prowadzono dyżury ratownicze, zakupiono sprzęt do działań ratowniczych, organizowano i prowadzono szkolenia ratowników wodnych, utrzymano gotowość operacyjną; Żyrardowskim Powiatowym Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym - zakupiono skuter wodny z przyczepą, defibrylator AED, podręczny sprzęt ratowniczy, przeprowadzono szkolenia dla ratowników wodnych; Stołecznym Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym - zakup sprzętu, paliwa, realizacja dyżurów ratowniczych; Legionowskim Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym - utrzymanie gotowości ratowniczej, dyżury zawodowe ratowników wodnych, jednostek pływających i pojazdów specjalistycznych.

- *Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza* – celem realizacji zadania publicznego było promowanie oraz wspieranie rozwoju sportu i kultury fizycznej wśród mieszkańców Mazowsza z uwzględnieniem osiągnięć sportowych w różnych dyscyplinach sportowych, rozwój i podnoszenie umiejętności sportowych, w tym szkolenie sportowe oraz rywalizacja sportowa dzieci, młodzieży i dorosłych, wymagane rezultaty zostały określone jako liczba klubów sportowych będących odbiorcami zadania i liczba uczestników/zawodników będących odbiorcami zadania, zorganizowano szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo (106 klubów sportowych), dofinansowano najlepszych zawodników i trenerów z kraju (654 zawodników i trenerów).

(akta kontroli tom VII str. 440-464)

2.15 Urząd Marszałkowski w okresie objętym kontrolą przeprowadził w organizacjach pozarządowych 267 kontroli i wizyt monitorujących trakcie realizacji umów dotacji. W 2023 r. – 83, co stanowiło 4% realizowanych umów, w 2024 r. – 117, tj. 5% realizowanych umów, do 30 września 2025 r. – 58, tj. 3% realizowanych umów.
Podczas wizyt monitorujących dotyczących zadania publicznego *Zakup instrumentów muzycznych* sprawdzono zgodność rodzajów oraz ilości zakupionych instrumentów z ofertą i stwierdzono, że spełniały one wymagania umowne. Sprawdzono także wywiązywanie się z obowiązków informacyjnych nałożonych na zleceniobiorcę, dotyczących umieszczania logotypu Marki Mazowsze lub logotypu programu wsparcia – „Mazowsze dla orkiestr" na zakupionych instrumentach (w postaci naklejek). W trakcie wizyt stwierdzano m.in. przypadki: niezamieszczenia naklejek na zakupionych instrumentach; dokonanie zakupu dwóch dodatkowych instrumentów, które nie były objęte zapisami umowy, co skutkowało obowiązkiem zwrotu części środków wykorzystanych niezgodnie z umową. W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono również przypadki dotyczące m.in. nieprawidłowego opisywania dokumentów finansowo-księgowych, braku prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej, przekroczenia terminu złożenia sprawozdania z realizacji zadania, czy przekroczenia terminu zwrotu niewykorzystanych środków. W przypadku dwóch beneficjentów po kontroli, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi wydatkowaniem środków niezgodnie z przeznaczeniem, nieudokumentowaniem poniesionych wydatków, nierzetelnym prowadzeniem dokumentacji z realizacji umowy UMWM zażądał zwrotu całości lub w części przyznanych dotacji.

(akta kontroli tom VII str. 363-430, 522-523)

2.16 W UMWM na dzień 30 września 2025 r. zaległości z tytułu niewyegzekwowanych kwot dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym na podstawie udpp dotyczyły siedmiu umów[123] i wynosiły 178,9 tys. zł, z czego 123,8 tys. zł dotyczyło kwoty głównej oraz 62,1 tys. zł odsetek. Niewyegzekwowana ogólna kwota dotyczyła dotacji udzielonych w latach 2017-2025, z czego dwóch udzielonych w kontrolowanym okresie[124].

W przypadku niewywiązania się organizacji pozarządowych z umów o realizację zadań publicznych w UMWM podejmowano działania zmierzające do wyegzekwowania zwrotu środków:

[123] Zawartych z: Polskim Związkiem Kolarskim, Klubem Sportowym Polskie Zrzeszenie Savate, Klubem Sportowym Wojownicy Niezłomni, Fundacją Zerwane Więzi, Fundacja Multigenerator, Fundacją Ars Chori i Fundacją Europa 112.
[124] Kwota główna zaległości 20 tys. zł, odsetki 4,7 tys. zł.

wzywano organizacje do zapłaty kwot podlegających zwrotowi[125], wydawano decyzje określające kwoty dotacji podlegające zwrotowi do budżetu Województwa Mazowieckiego[126].

(akta kontroli tom VII str. 363-429)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Oferta nr 33 Ochotniczej Straży Pożarnej w Sannikach złożona w konkursie pn. *Zakup instrumentów muzycznych* nie zawierała informacji o zapewnieniu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Wskazano w niej jedynie jako grupę docelową dzieci, młodzież i osoby niepełnosprawne. Zdaniem NIK nie świadczyło to o zapewnieniu dostępności. Mimo to ofercie przyznano 5 punktów (na 5 możliwych) w ramach kryterium „Ocena warunków zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami". Było to niezgodne z § 9 ust. 3 Zasad przyznawania i rozliczania dotacji na 2024 r. Oferta nie spełniła wymogów formalnych określonych w ogłoszeniu konkursowym i powinna być odrzucona na etapie oceny formalnej, bez możliwości wniesienia zastrzeżeń i aktualizacji ofert. Dopiero na etapie podpisywania umowy o realizację zadania publicznego w części VI załącznika do umowy – zaktualizowanej ofercie, oferent zawarł informacje o dostępności cyfrowej stron i aplikacji mobilnych, ewentualnych rezultatów zadania publicznego.

(akta kontroli tom III str. 1-62, tom VII str. 431-433)

Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że „Ocena warunków zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami" została oceniona na podstawie całości treści oferty, zgodnie z zapisami ogłoszenia konkursowego i zasadą przyjętą przez komisję w zakresie uwzględnienia wszystkich informacji odnoszących się do dostępności, niezależnie od stopnia ich szczegółowości. W ofercie wskazano, że zakupione instrumenty będą służyły również osobom z niepełnosprawnościami, co stanowiło jednoznaczne odniesienie do grupy docelowej. Decyzja o przyznaniu 5 pkt wynikała z przyjętej przez komisję interpretacji kryterium, zgodnie z którą każdy zapis w ofercie odnoszący się nawet w minimalnym zakresie do osób ze szczególnymi potrzebami był brany pod uwagę przy ocenie merytorycznej.

(akta kontroli tom VII str. 513-514)

NIK zauważa, że samo wskazanie w grupie docelowej osób ze szczególnymi potrzebami nie świadczy o zapewnieniu im dostępności w obszarze architektonicznym, cyfrowym i informacyjno-komunikacyjnym, w rozumieniu ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi[127]. Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do uchwały nr 183/467/24 Zarządu

---

[125] Pismem RW-OW-I.614.8.790.2023 z 12 stycznia 2024 r. wezwano Koło Gospodyń Wiejskich Kucharzanki do zapłaty zaległości w kwocie 3,2 tys. zł, pismem RW-OW-I.614.6.521.2024 z 27 lutego 2025 r. rozwiązano umowę z Fundacją Nuty Serca z uwagi na nieterminowe i nienależyte jej wykonanie, co skutkowało wezwaniem do zapłaty środków w wysokości 6,6 tys. zł, pismem OR-OP_IV.614.2.52.2024.KS z 26 lutego 2025 r. wezwano Stowarzyszenie Europa i My do zwrotu środków w wysokości 9,6 tys. zł z powody rezygnacji z realizacji jednego z działań przewidzianych w umowie; w trakcie weryfikacji sprawozdania z realizacji zadania publicznego po stwierdzeniu braku realizacji części działań wysyłano pisma o złożenie wyjaśnień i następnie wszczęto kontrolę, w następstwie której wezwano Fundację Ars Chori do zwrotu dotacji w wysokości 20 tys. zł wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych.

[126] Dotyczy: Fundacji Nuty Serca – Urząd Skarbowy w Płońsku przekazał 9 września 2025 r. na konto Urzędu kwotę zaległości.

[127] Dz. U. z 2024 r. poz. 1411, ze zm.

Województwa Mazowieckiego z dnia 23 stycznia 2024 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację w 2024 roku zadania publicznego Województwa Mazowieckiego w obszarze „Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego", zadanie pn. „Zakup instrumentów muzycznych dla orkiestr na Mazowszu" w ramach ww. zadania UM wymagał co najmniej zapewnienia dostępności cyfrowej. Przy umieszczeniu na stronie internetowej czy profilach społecznościowych informacji o realizowanym zadaniu oraz zdjęć, oferent powinien zapewnić możliwość ich odczytu zgodnie z wymogami określonymi w załączniku do ustawy o dostępności cyfrowej stron i aplikacji mobilnych. Informacja o ww. zapewnieniu pojawiła się dopiero w aktualizacji oferty będącej załącznikiem do zawartej umowy W/UMWM/UM/KP/7957/2024 z 13 września 2024 r. Zdaniem NIK, skoro ww. kryterium podlegało weryfikacji na etapie formalnej oceny ofert, to brak wskazania w ofercie opisu sposobu/ów zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie realizowanego zadania powinien skutkować odrzuceniem oferty na etapie oceny formalnej (takim odrzuceniem skutkowało w przypadku innych ofert) i brakiem możliwości złożenia zastrzeżenia do weryfikacji formalnej/brakiem możliwości uzupełnienia oferty.

2. W Urzędzie Marszałkowskim nie zapewniono rzetelnej weryfikacji sprawozdania z realizacji zadania *Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza.* Zleceniobiorca – Mazowieckie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe[128] – złożył sprawozdanie końcowe z realizacji zadania w dniu 14 stycznia 2025 r. W Urzędzie sprawozdanie zostało przyjęte bez uwag i zatwierdzone w dniu 24 stycznia 2025 r.[129]

Kontrola NIK, prowadzona w Zrzeszeniu[130] w zakresie wykorzystania środków publicznych na realizację (m.in.) ww. zadania publicznego, wykazała nieprawidłowości, które w szczególności dotyczyły niezgodnego z zawartą umową oraz z Zasadami przyznawania i rozliczania dotacji kwalifikowania ponoszonych kosztów (bezpośrednich i administracyjnych[131]) do kosztów związanych z realizacją zadania i finansowania ich ze środków dotacji przyznanych przez Urząd Marszałkowski.

Wpływ na nierzetelną weryfikację sprawozdania zdaniem NIK miała m.in. okoliczność, że zleceniobiorca nie wywiązał się prawidłowo z określonych w § 11 ust. 3 umowy[132] obowiązków sprawozdawczych. Zgodnie z ww. regulacją zleceniobiorca wraz ze sprawozdaniem końcowym powinien złożyć zestawienie dokumentów księgowych, na podstawie których poniesiono wydatki w związku z realizacją zadania publicznego, którego wzór określono w załączniku nr 5 do umowy. Zrzeszenie wraz ze sprawozdaniem końcowym złożyło zestawienie faktur (rachunków) związanych z realizacją zadania publicznego, nie uwzględniało ono jednak wszystkich wydatków, w szczególności zaliczonych do kosztów administracyjnych zadania. Dodatkowo sporządzone przez Zrzeszenie zestawienie nie odpowiadało wzorowi, określonemu w załączniku nr 5 do umowy.

---

[128] Dalej: Zrzeszenie.
[129] Rozliczenie dotacji celowej Nr W/UMWM-UU/UM/ES/3078/2024, znak sprawy: ES-SE-IV.614.6.2.2024.KS.
[130] Nr DMW.410.33.2.2026.
[131] Np. zaliczania do kosztów administracyjnych realizowanego zadania pełnych kosztów (wynagrodzeń, czynszów, usług księgowych) bez uwzględnienia zaangażowania danej osoby w realizację tego zadania lub części kosztów, przypadających na zadanie; zaliczania do kosztów badanej umowy kosztów dotyczących realizacji zadań na rzecz innych projektów; rozliczanie w ramach projektu wydatków na tzw. koszty niekwalifikowalne.
[132] Nr W/UMWM-UU/UM/ES/3078/2024 z dnia 20 marca 2024 r.

Urząd Marszałkowski przyjął ww. sprawozdanie wraz z załącznikami, a w toku jego weryfikacji nie wymagał korekt, ani uzupełnień, jak również dokumentów źródłowych potwierdzających poniesione koszty.

(akta kontroli tom III str. 129-175, 275-343, tom VII str. 502-523)

Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że zadanie publiczne zostało rozliczone zgodnie z Zasadami przyznawania i rozliczania dotacji oraz rozporządzeniem Przewodniczącego Komitetu do spraw pożytku publicznego, które wskazuje niezbędne elementy sprawozdania końcowego. Wskazał, że zgodnie z Zasadami przyznawania i rozliczania dotacji, rozliczenie polega w szczególności na weryfikacji zakładanych w ofercie rezultatów i działań. Sprawozdanie końcowe z realizacji zadania publicznego zostaje zaakceptowane, a dotacja rozliczona, jeżeli wszystkie działania w ramach zadania zostały zrealizowane, wydatki zostały poniesione w terminie oraz w zgodzie z zawartym w ofercie i sprawozdaniu końcowym kosztorysem, jak również, kiedy poziom zakładanych rezultatów osiągnie odpowiedni limit. Spełnienie tych warunków, co miało miejsce we wskazanym przypadku, wypełnia przesłanki rozliczenia dotacji. Wyjaśnił ponadto, że przeprowadzona weryfikacja potwierdziła, że wydatki poniesiono w związku z realizacją zadania oraz w zgodzie z ofertą i umową, osiągając zakładane cele i rezultaty. Podjęte działania weryfikacyjne uznano za wystarczające do zatwierdzenia sprawozdania końcowego i rozliczenia przyznanej dotacji, w związku z czym nie zaszła konieczność żądania od realizatora zadania wszystkich dokumentów księgowych. Dodatkowo wskazał, że w Urzędzie uwzględniono fakt, że podmiot realizujący przedmiotowe zadanie był uprzednio kontrolowany w zakresie prawidłowości wykorzystania przyznanych środków finansowych, a kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

(akta kontroli tom VII str. 517-518)

NIK zauważa, że złożone przez Zrzeszenie sprawozdanie wraz z załącznikami nie odpowiadało wymogom określonym w umowie, w szczególności zestawienie kosztów było niepełne (nie zawierało kosztów administracyjnych) i nie zawierało niektórych informacji (m.in. o kwocie wydatku związanego z realizacją zadania). Pomimo to w Urzędzie rozliczono dotację. Zdaniem NIK weryfikacja sprawozdania z realizacji zadania w oparciu o niepełne dane o poniesionych kosztach ograniczyła możliwość rzetelnej oceny ich prawidłowości.

Ocena cząstkowa

W Urzędzie Marszałkowskim prawidłowo ogłaszano i przeprowadzano konkursy ofert oraz ogłaszano ich wyniki. Ogłoszenia w sprawie konkursów zawierały kryteria ocen, które umożliwiały komisjom konkursowym wybór najlepszych ofert. Na 20 skontrolowanych ofert jedna nie spełniła wymogów (w tym kryteriów oceny) określonych w ogłoszeniu, a mimo to została zakwalifikowana do dofinansowania. Umowy dotacji zawierano zgodnie z wymogami udpp oraz przyjętymi regulacjami wewnętrznymi. Dofinansowane przez Urząd Marszałkowski zadania realizowały cele określone w programach współpracy z organizacjami pozarządowymi. W Urzędzie rozliczano zadania publiczne na ogół w sposób poprawny, weryfikowano sprawozdania z ich realizacji, porównując je z ofertami. W przypadku braków wymaganej dokumentacji zdjęciowej lub różnic w kosztorysach z ofert i sprawozdań, wzywano do korekty. W przypadku zadania *Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza* Urząd zatwierdził sprawozdanie końcowe, pomimo że zleceniobiorca nie wywiązał się prawidłowo z określonych w umowie obowiązków sprawozdawczych, co NIK ocenia jako działanie nierzetelne.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Rzetelne sporządzanie sprawozdań z realizacji rocznych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 udpp.
2. Dokonywanie oceny ofert zgodnie kryteriami określonymi w uchwałach Zarządu Województwa Mazowieckiego w sprawie ogłoszenia otwartych konkursów ofert.
3. Przeprowadzenie kontroli prawidłowości wykorzystania środków przeznaczonych na realizację zadania publicznego pn. *Wspieranie klubów i zawodników Mazowsza na podstawie wyników Systemu Sportu Młodzieżowego* przez Mazowieckie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe.

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Mazowieckiej Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Warszawa, dnia 13 lutego 2026 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Mazowiecka Delegatura w Warszawie

Dyrektor

z up. **Urszula Klimska**

p.o. Wicedyrektor Delegatury

/-/

Kontrolerzy

Główny specjalista kontroli państwowej

Tomasz Świstak

/-/

Specjalista kontroli państwowej

Dorota Białecka

/-/